

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

**MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YAŞAM BOYU ÖĞRENME
EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ: BİR KARMA YÖNTEM ÇALIŞMASI**

İpek GÖDENELİ
ORCID: 0000-0003-1226-3652

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Yakup AKSOY
ORCID: 0000-0002-9243-0133

Konya – 2023

ÖN SÖZ (TEŞEKKÜR)

Gelişen dünyaya ve çağa adapte olabilmek hatta gelecek zamana öncü olabilmek için artık yaşam boyu öğrenme bir zorunluluk halini almıştır. Diğer taraftan müziğin canlı ve dinamik yapısı yaşam boyu öğrenmeyi ayrıca zorunlu kılmaktadır. Bu iki durumdan dolayı müzik öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ben de merak uyandırdı. Müzik öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerini incelediğim yüksek lisans tezimin hazırlanması sürecinde yanımda olan hoşgörüsüyle, beni cesaretlendiren, bilgi birikimiyle, titizlikle inceleyip yol gösteren beraber çalışmaktan ve her zaman öğrencisi olmaktan gurur duyduğum değerli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Yakup Aksoy'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeğini araştırmamda kullanmama izin veren Sayın Doç. Dr. Duygu Gür Erdoğan'a, nicel verilerin analizi kısmında desteklerini esirgemeyen Prof. Dr. Onur Güçlü'ye, tez savunma jürilerimden Dr. Öğr. Üyesi Hilmi Yazıcı'ya ve çalışma grubumu oluşturan Necmettin Erbakan Üniversitesi Müzik Eğitim Anabilim Dalı Lisans öğrencilerine,

Hayatımın en başından beri desteklerini esirgemeyen maneviyatıyla sürekli yanımda olan dedem Halit Özden Yatkın'a, anneannem Asude Yatkın'a ve dayım Muzaffer Cüneyt Yatkın'a çok teşekkür ederim. Son olarak, tüm hayatım boyunca ve araştırma süresince yanımda olan, aldığım kararları her zaman destekleyen, cesaretlendiren ve moral veren annem Arzu Gödeneli'ye, babam Ahmet Gödeneli'ye kardeşim Ela Gödeneli'ye ve tüm arkadaşlarıma, aileme sonsuz teşekkür ederim.

İpek GÖDENELİ

Şubat 2023

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ (TEŞEKKÜR)	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU	v
BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR	vii
ÖZET	viii
ABSTRACT	ix
1. GİRİŞ	10
1.1. Problem Durumu	11
1.2. Araştırmanın Amacı	12
1.3. Araştırmanın Önemi	12
1.4. Varsayımlar	13
1.5. Sınırlılıklar.....	13
1.6. Tanımlar	13
2. ALAN YAZIN	14
2.1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi.....	14
2.1.1. Eğitim	14
2.1.2. Yaşam Boyu Öğrenme	14
2.1.2.1 Yaşam Boyu Öğrenmenin Amacı ve Önemi	16
2.1.2.2 Yaşam Boyu Öğrenmenin Tarihi	17
2.1.2.4. Yaşam Boyu Öğrenme Becerileri.....	18
2.1.2.5. Avrupa Birliği Yaşam Boyu Öğrenme Programları ve Uygulamaları	19
2.1.2.6. Yaşam Boyu Öğrenme Hizmetleri	20
2.1.2.7. Yaşam Boyu Öğrenme Fırsatları	20
2.1.3. Müzik Eğitimi ve Yaşam Boyu Öğrenme	21
2.2. İlgili Araştırmalar	21
3. YÖNTEM	24
3.1. Araştırmanın Modeli	24
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme	25
3.3. Veri Toplama Araçları.....	26
3.4. Verilerin Toplanması.....	27
3.5. Verilerin Çözümlemesi.....	27
4. BULGULAR	29
4.1. Nicel Boyuta İlişkin Bulgular.....	29

4.1.1. Müzik Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri (YBÖE) Düzeyi	29
4.1.2. Müzik Öğretmeni Adaylarının YBÖE Düzeyi İle Cinsiyet Değişkeni Arasındaki İlişki.....	29
4.1.3. Müzik Öğretmeni Adaylarının YBÖE'leri Düzeyi İle Sınıf Değişkeni Arasındaki İlişki.....	30
4.2. Nitel Boyuta İlişkin Bulgular	30
4.2.1. Müzik Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Görüşleri.....	30
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	37
5.1. Tartışma.....	37
5.2. Sonuç	39
5.3. Öneriler.....	39
KAYNAKLAR.....	41
EKLER.....	47

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Müzik Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi: Bir Karma Yöntem Çalışması başlıklı tez çalışmamın toplam **50** sayfalık kısmına ilişkin, 15/02/2023 tarihinde tez danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı **%28** olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç
2. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç
3. Önsöz hariç
4. İçindekiler hariç
5. Simgeler ve kısaltmalar hariç
6. Kaynaklar hariç
7. Alıntılar dahil
8. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranının (%30) altında olduğunu ve intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

15/02/2023

İpek GÖDENELİ

Dr. Öğr. Üyesi Yakup AKSOY

BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ

Bu tezin tamamının kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez hazırlama kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını ve bu kaynakların kaynaklar listesine eklendiğini beyan ederim.

15/02/2023

İpek GÖDENELİ

SİMGELER VE KISALTMALAR

Simgeler

%: Yüzde

N: Kişi sayısı

Ort: Ortalama

f: Frekans

\bar{x} : Aritmetik Ortalama

p: p Değeri

Ss: Standart Sapma

Kısaltmalar

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

OECD: Ekonomik Kalkınma İşbirliği Örgütü

UNESCO: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü

YBÖ: Yaşam Boyu Öğrenme

YBÖE: Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri

YBÖEÖ: Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği

YÖK: Yükseköğretim Kurulu

ÖZET

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ: BİR KARMA YÖNTEM ÇALIŞMASI

İpek GÖDENELİ

İnsanlık, bilginin hızlı bir şekilde geliştiği ve değiştiği günümüze adapte olmak için mevcut bilgi ve becerilerini sürekli olarak güncellemek zorundadır. Bu güncelleme okul ortamı ve belirli yaş aralığı ile sınırlı kalmayan yaşam boyu öğrenme ile mümkündür. Özellikle de geleceğin bireylerini yetiştirecek öğretmen ve öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğiliminde olması kendi gelişimlerine ve toplumun gelişimine katkı sunacağı gibi öğrencilerine de rol model olacaktır. Bu çalışmanın amacı müzik öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin düzeyini, yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin çeşitli değişkenlere göre değişimini ve müzik öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2022–2023 Eğitim-Öğretim yılında Necmettin Erbakan Üniversitesi A.K.E.F. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 80 müzik öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırmada karma yöntem desenlerinden açıklayıcı desen kullanılmıştır. Araştırmanın nicel boyutunda tarama yöntemi işe koşularak “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Ölçeği” 80 müzik öğretmeni adayına uygulanmıştır. Nitel verilerin toplanması aşamasında amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen “Müzik Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerine İlişkin Görüşme Formu” aracılığıyla ölçek uygulanan katılımcılardan 12’si ile 2 odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Nicel verilerin analizinde betimsel istatistikler (aritmetik ortalama, standart sapma), nonparametrik testlerden Mann-Whitney U testi, Kruskal-Wallis H testi kullanılmıştır. Nitel veriler ise betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Çalışmanın sonucunda, müzik öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin genel ortalamada ve öğrenmeye isteklilik ile gelişime açıklık alt boyutlarında yüksek düzeyde olduğu, yaşam boyu öğrenme eğilimleri düzeyinin cinsiyet ve sınıf değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşturmadığı tespit edilmiştir. Yaşam boyu öğrenmenin sürekli olarak, her yaşta ve her yerde, kasıtlı ya da kasıtsız gerçekleşme özelliklerinin olduğu, formal eğitimde eksik kalan eğitimi tamamlama, boş zamanı değerlendirme, bir işte çalışırken gerçekleşebilme, yanlış öğrenilmiş bilgilerin düzeltilmesi, kişisel ve toplumsal gelişme katkı sunma gibi avantajlarının olduğu, öğretmenlerin güncel ve teknolojik gelişmelere adapte olmakla beraber öğrencilerine rol model olduğu için yaşam boyu öğrenmeye başvurması gerektiği, müziğin dinamik ve canlı bir süreç olduğu gerçeğinden hareketle müzik eğitimcilerinin bu dinamik ve canlı sürece uyum sağlamak için yaşam boyu öğrenenler olması gerektiği çalışmanın öne çıkan nitel bulguları arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Yaşam boyu öğrenme, Yaşam boyu öğrenme eğilimleri, Öğretmen eğitimi, Müzik öğretmeni adayları.

ABSTRACT

Necmettin Erbakan University, Graduate School of Educational Sciences
Department of Fine Arts Education
Music Education Program
Master Thesis

EXAMINATION OF MUSIC TEACHER CANDIDATES' LIFELONG LEARNING TENDENCIES: A MIXED METHOD STUDY

İpek GÖDENELİ

Humanity must constantly update its current knowledge and skills to adapt to the present day, where information is developing and changing rapidly. This update would be possible with the school environment and lifelong learning not limited to a specific age range. In particular, the fact that teachers and teacher candidates who will raise the individuals of the future have a tendency to lifelong learning will contribute to both their own development and the development of society, and will also be role models for their students. The aim of this study is to determine the level of lifelong learning tendencies of music teacher candidates, the change of lifelong learning tendencies according to various variables, and the views of music teacher candidates about lifelong learning. The study group of the research was formed by Necmettin Erbakan University Ahmet Keleşoğlu Faculty Of Education in the 2022-2023 academic year. It consists of 80 music teacher candidates studying in the Music Education Department. The explanatory design, which is one of the mixed method designs, was used in the research used as a tool. In the quantitative dimension of the research, the survey method was used and the "Lifelong Learning Tendency Scale" was applied to 80 music teacher candidates. The purposive sampling method was used in the collection of qualitative data. 2 focus group interviews were conducted with 12 of the participants who applied the scale through the "Interview Form on the Lifelong Learning Tendency of Music Teacher Candidates" developed by the researcher. In the analysis of quantitative data, descriptive statistics (arithmetic mean, standard deviation), non-parametric Mann-Whitney U test, and Kruskal-Wallis H test were used. Qualitative data were analyzed with descriptive analysis techniques. As a result of the study, it was determined that the lifelong learning tendencies of the music teacher candidates were at a high level in the general average and in the sub-dimensions of willingness to learn and openness to development, and the level of lifelong learning tendencies did not make a statistically significant difference according to the gender and class variable. It is observed that lifelong learning has the characteristics of being realized continuously, at any age and everywhere, intentionally or unintentionally, and it has advantages such as completing the missing education in formal education, making use of free time, realizing it while working on another task, correcting the wrongly learned information and contributing to personal and social development. In addition, among the prominent qualitative findings of the study, music educators should be lifelong learners in order to adapt to this dynamic and lively process, considering the fact that music is a dynamic and lively process, and that teachers should apply to lifelong learning because it is a role model for their students while adapting to current and technological developments.

Keywords: Lifelong learning, Lifelong learning tendencies, Teacher training, Music prospective teachers.

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Toplumların gelişmişlik düzeylerini etkileyen temel unsurlardan birisi de hiç şüphesiz bireylerinin eğitim seviyesidir. Bireylerin okul öncesinden başlayarak ilk, orta ve yükseköğrenim seviyesindeki eğitim öğretim kurumlarında devam eden eğitim süreci, gelişen ve küreselleşen dünyanın getirdiği eğitim ihtiyaçlarının artmasıyla bunların da ötesine geçerek mesleki eğitimi, sürekli eğitimi ya da sürekli öğrenmeyi zorunlu kılmıştır. Bireylerin gereksinimlerini sürekli güncellemek zorunda kaldığı günümüz toplumlarında öğretim, eğitim kurumlarının sınırlarını aşarak yaşam boyu öğrenme formuna dönüşmüştür (Soran, Akkoyunlu ve Kavak, 2006). Literatürde “Hayat Boyu Öğrenme” şeklinde de ifade edilen yaşam boyu öğrenme (YBÖ) çağın ihtiyaçlarına ayak uydurabilmek amacıyla ortaya çıkmış, öğrenmenin yaş, ekonomik seviye ve statü farkı olmaksızın okullar ile sınırlı kalmayarak her yerde ve hayatın her alanında engel olmadan sürdürülebileceğini gösteren bir kavramdır. Ayrıca YBÖ bir ülkenin eğitim seviyesi ve istihdam koşulları için gösterge vazifesi görmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2022).

İlk kez 1800’lü yıllarda kurucusu olduğu düşünülen Grundtvig tarafından kullanılan YBÖ kavramının tarihi daha eski olmasına rağmen 1970’li yıllara kadar mesleki gelişim alanında kullanılmıştır (Wain, 2000). Faure 1972 yılında YBÖ ile ilgili rapor hazırlamış ve UNESCO ve OECD konuya ilgi göstererek yaşam boyu öğrenmenin gerekliliği öngörmüştür. Daha sonra bu birlikler nasıl okulda bir eğitim programına ihtiyaç duyuluyorsa okul dışında da yaşam boyu öğrenmeye ilişkin bir öğretim programına ihtiyaç olduğuna dikkat çekmiştir (Engin, Kör ve Erbay, 2016). Buna ilave olarak Özcan’a (2008) göre, Dünya Bankası 2003 yılında bir rapor hazırlayarak özellikle işçilerin YBÖ ile yarışa hazırlanabileceğini ifade etmiştir. Formal ve formal olmayan eğitimi içeren YBÖ çocukluktan emekliliğe kadar bir süreyi kapsamaktadır.

Yaşam boyu öğrenmeye Avrupa Birliği Eğitim ve Kültür Komisyonu özel bir önem vermiştir. Komisyon 2006 yılında yayınladığı “Yaşam Boyu Öğrenmede Anahtar Yeterlikler-Avrupa Çerçevesi” isimli raporda yaşam boyu öğrenme için gerekli sekiz anahtar yeterlikten söz etmiştir. Bunlar: Anadilde iletişim, yabancı dilde iletişim, matematiksel yeterlik, fen ve teknolojide temel yeterlik, dijital yeterlik, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlık yeterlikleri, girişimcilik ve kültürel farkındalıktır (Avrupa Komisyonu, 2007). Birlik, belirlenen

bu becerilerin geliştirilmesi amacıyla Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grunthvig, Jean Monet, Lingua, Socrates, Tempus ve Youth gibi eğitim programlarını yürütmektedir (Özcan, 2008). Doğan ve Toyoğlu'na göre (2019) ülkemizde Yaşam boyu öğrenme kavramı halen emekleme dönemi yaşamaktadır. 2009 yılında MEB tarafından "Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü" kurularak "Okullar Hayat Olsun" gibi yaşam boyu öğrenmenin geliştirilmesine dönük projelere imza atılmıştır. Ancak Yaşam boyu öğrenme kavramı maalesef bürokraside ve toplumda yetişkinlere yönelik eğitim anlayışı dışına çıkamamıştır. YBÖ ile doğrudan ilişkili bir yasa ya da yönetmelik mevcut olmamakla birlikte 1963- 2018 yıllarını kapsayacak şekilde on adet kalkınma planı hazırlanmıştır. Ayrıca 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu eğitim şuraları da bu kapsamda yer alabilir (Yasa, 2018).

Toplumun eğitim seviyesini etkileyen önemli aktörlerden birisi de öğretmendir. Öğretmenlerin sadece fakültede aldığı eğitimle yetinmeyip kendini mesleki hayatında da geliştirmesi, öğrenmeye açık olması ve kendilerini sürekli geliştirmesi yaşam boyu öğrenme ile mümkündür. AB Resmi Gazetesinde (2009) herkese YBÖ yeterliklerinin kazandırılabilmesi için nitelikli öğretmenlere ihtiyaç vardır (Akt. Erdoğan, 2014). Ayrıca öğretmenden öğrencilerini yaşam boyu öğrenme sürecinde güdüleyecek ve rol model olacak davranışlar sergilemesi beklenir (Bulaç, 2019). Buradan hareketle öğretmen adaylarının YBÖ eğilimlerinin incelenmesi ve yapılacak çalışmalarla geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Alan yazın incelendiğinde öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının YBÖ eğilimlerinin ve yeterliliklerinin incelendiği farklı çalışmalar mevcuttur. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterliliklerine yönelik (Doğan ve Toyoğlu, 2019; Finsterwald, Wagner, Scober, Lüftenegger ve Spiel, 2013), öğretmen adaylarının YBÖ eğilimlerine yönelik (Bekçi, 2021; Bulaç, 2019; Erdoğan, 2014; Hunde ve Tacconi, 2014) çalışmalar literatürde öne çıkan araştırmalardan bazılarıdır. 2022 yılı Kasım ayı içinde YÖK tez veri, Web of Science, Ulakbim ve tabanlarında yapılan literatür taramasında Türkiye'de müzik öğretmeni adaylarının YBÖ'ye ilişkin eğilimlerinin incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır.

1.1. Problem Durumu

Müziğin dinamik ve canlı bir süreç olması, müzik öğretmenin kişisel ve mesleki yeterlilikler noktasında sürekli kendini geliştirmesi, müzik alanındaki ve teknolojik gelişmelere karşı kendini güncel tutması ve okullarda öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirmek için önemli bir rol oynadığı göz önünde bulundurulunca yaşam boyu öğrenme, müzik öğretmenleri ya da geleceğin müzik öğretmenleri için hayati bir önem taşımaktadır. Bu bağlamda müzik öğretmeni

adaylarının YBÖ eğilimlerini inceleyen çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Buradan hareketle araştırmanın problem cümlesi şu şekilde oluşturulmuştur. “Müzik öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri hangi düzeydedir.” Araştırmanın alt problemleri ise şu şekildedir:

1. Müzik öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri, genel ve alt boyutları olan öğrenmeye isteklilik ve gelişime açıklık boyutunda ne düzeydedir?
2. Müzik öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve alt boyutları olan öğrenmeye isteklilik, gelişime açıklık düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Müzik öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve alt boyutları olan öğrenmeye isteklilik, gelişime açıklık düzeyleri ile sınıf değişkeni arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Müzik öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin görüşleri nelerdir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada müzik öğretmeni adaylarının YBÖ eğilimlerinin düzeyi, YBÖ eğilimlerinin çeşitli değişkenlere göre değişimi ve müzik öğretmeni adaylarının YBÖ’ye ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Hızlı bir şekilde değişen ve gelişen dünyamızda eğitim artık okulların dışına taşarak sürekli bir hal almak zorunda kalmıştır. Öğrenmenin yer ve mekân sınırını aştığı günümüzde öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğiliminde olması kendi gelişimlerine katkı sunacağı gibi öğrencilerine de rol model olacaktır. Bu bağlamda geleceğin öğretmenlerinin YBÖ eğilimlerinin tespit edilerek buna yönelik çalışmaların yapılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmanın müzik öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilim düzeylerini belirleyerek elde edilecek bulgularla bundan sonraki yapılacak çalışmalara ya da YÖK, MEB vb. kurumların stratejilerine ışık tutması bakımından faydalı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca YÖK Tez ve DergiPark veri tabanlarında 05.10.2022 tarihinde yapılan tarama sonucunda diğer disiplinlerde çalışmalar yapıldığı görülmüş fakat müzik öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeylerinin incelenmesine yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda bu çalışmanın alandaki boşluğa katkı sunacağı düşünülmektedir.

1.4. Varsayımlar

Bu araştırmada mzık ğretmeni adaylarının ‘‘Yaşam Boyu ğrenme Eğilimleri lęeęi’’ ne ve yapılacak görüşmelere samimi ve doğru yanıt verecekleri varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Mzık Eğitimi Anabilim Dalı 1., 2., 3., ve 4. sınıf öğrencileri,
- 2022-2023 akademik yılı ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

1. Yaşam boyu ğrenme: Kişinin yaşamı boyunca sürekli olarak öğrenmeye açık ve eğilimli olmasıdır (Yılmaz, 2016).
2. Yaşam boyu öğrenme eğilim düzeyi: ğrenmeye açıklık ve gelişime isteklilik alt boyutlarından oluşan yaşam boyu öğrenme eğilimi lęeęinden elde edilen puanlardır (Erdoğan, 2014).

BÖLÜM 2

2. ALAN YAZIN

Bu bölümde; eğitim, yaşam boyu öğrenme ve müzik eğitimine ilişkin kuramsal çerçeve ve ilgili araştırmalar yer almaktadır.

2.1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

2.1.1. Eğitim

Eğitim, bireydeki fiziksel, zihinsel ve ahlaksal olarak değişikliği ve gelişmeyi gerektiren eylemlerdir (Tezcan, 1985). Eğitim, kişiyi belirli bir konu üzerinde yetiştirmeyi ve geliştirmeyi amaçlar. Öğretim ise herhangi bir meslek, sanat ya da iş için veri, yeterlilik, donanım ve alışkanlıkların sağlanmasını amaçlamaktadır. Bu iki kavram arasındaki farklılık öğretimin iş, meslek ve sanat konularıyla sınırlıyken eğitimin konu kapsamı dışına çıkarak insan olmanın ruhsal olgunluğu, birey olmanın farkındalığı ve yurttaşlık bilincini aşılama gibi geniş kapsamlı olmasıdır (Çolakoğlu, 2002). İnsanlar öğrenme sürecini doğumundan ölümüne kadar hayatlarının ayrılmaz bir parçası olarak sürdürürler (Şişman, 2007). Eğitim, toplumun ilerlemesi için kullanıldığından beri gelişim süreçlerinde en önemli unsurlarından biridir. Bir kişinin sahip olduğu beceriler öğrenme sürecinde kazandığı yaşantılar sonucunda bir bütün oluşturup bireye ve topluma katkı sağlamaktadır. Eğitimin bu noktasını atlayarak medenileşen toplumlar asıl amacından sapmaktadır (Beycioğlu ve Konan, 2008). Eğitim ve öğretim modern devletlerin oluşmasıyla önem kazanmıştır. 19. yüzyıldan itibaren eğitim ve öğretim yaş gruplarında zorunlu olarak okullarda başlatılmıştır. Bilim ve teknolojinin ilerlemesi bireylerin yaşamlarındaki değişimleri meydana getirdiği için bireylerin çocukluk dönemlerindeki bilgileri hayatlarında geçerli ve faydalı olmayacaktır (Akbaş ve Özdemir, 2002). Bu nedenle bireyler hayatlarının her döneminde yani yaşam boyu öğrenmeye ihtiyaç duyacaktır.

2.1.2. Yaşam Boyu Öğrenme

Yaşam boyu öğrenme, mevcut olan düzeni yeniden yapılandırmayı ve resmi eğitimin dışındaki eğitimle alakalı bütün gücü geliştirmeyi amaçlayan bir düzenlemedir (Güleç, Çelik ve Demirhan, 2012). YBÖ'de toplumsal birliğin sağlanması ve etkin kişilerin gelişmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda bireylerin birbirleriyle işbirliği içerisinde tüm yaşamları boyunca sürdürülebilir bir öğrenme sağlamaları ve bu bilinçle hareket etmeleri gerekir. Bireyler bu aşamada kendilerini geliştirerek ve yeniliklerini koruyarak toplumda etkin ve katılımcı vatandaş olarak kendilerine yer bulurlar (Babanlı ve Akçay, 2018). Yaşam boyu öğrenme,

geçmişten günümüze kadar artan bir önemle hem birey hem de toplum hayatında önemli bir yer tutmuştur. Bunun nedeni özellikle içinde bulunduğumuz bilgi çağında öğrenme ihtiyacının artmasıdır (Aksoy, 2013). Avrupa Birliği'nin eğitim kapsamındaki esas metinlerde eğitim yönteminin temelini belirleyen ana kavram YBÖ'dür ve sadece eğitim ve mesleki eğitime bağlı olarak değil, sürekli öğrenme fırsatının sağlanması olarak anılmaktadır. Bilgi, kazanım ve yeterlilikleri ilerletmek hedefiyle sürdürülen öğrenme faaliyetlerinin tümü yaşam boyu öğrenme fikri içerisinde yer almaktadır. Doğal bir sonuç olarak yaşam boyu öğrenme eğitim sisteminin önemli bir ilkesidir (Bağcı, 2011). Bilindiği üzere insan öğrenme yetisiyle doğar ve bu etkinliğini yaşamın sonuna kadar sürdürmek zorundadır. Çünkü değişen çevreye uyum sağlamalıdır, çağ gereksinimlerini karşılamalıdır ve geride kalmamak için öğrenmeyi sürekli olarak gerçekleştirmelidir (Karaman, 2012). Kişinin hayatının başından sonuna kadar devam eden YBÖ yaş ve mekân sınırı olmayan bir süreçtir (Samancı ve Ocakçı, 2017).

Yaşam boyu öğrenme halk eğitimi, yaygın eğitim, mesleki eğitim, sürekli eğitim, yetişkin eğitimi, iş başında eğitim, hizmet içi eğitim ve uzaktan eğitim türleri ile ilişkilidir. Halk eğitiminin asıl amacı; akli ilerletmesini sağlamak, kişinin kendisini ilerletmesini sağlamak, kişisel ve çevresel gelişmeye katkı sağlamak ve çevresel değişime yardımcı olmaktır. Cumhuriyetimizin ilk dönemlerinde halk eğitiminin esas amacı; milli kültürün sağlanması, vatandaşlık eğitim ve öğretimini kazandırmak ve devletin gereksinim duyduğu insan kuvvetinin yetiştirilmesi olmuştur (Bayındır, 2015). Yaygın eğitim, her türlü yaşta ve her bölgeden kişilerin gereksinimleri ve talepleri doğrultusunda eğitim gereksinimlerini karşılayan eğitim türüdür. Yaygın eğitim kuruluşlarından olan halk eğitim merkezleri bu gereksinimlerin karşılanmasında önemli bir faktördür (Karatağ, 2019). Yaygın eğitim, formal eğitim sisteminde yer almamış ya da çeşitli nedenlerle ayrılmış veya bitirmiş bireylere; ilgi, talep ve becerileri yönünde ekonomik, çevresel ve kültürel ilerlemelerini sağlayan özellikte yaşam boyu yapılan eğitim, öğretim, üretim, kılavuzluk ve uygulama faaliyetlerin tümüdür (MEB, 2010). Mesleki eğitim; meslekte uzmanlaşmaya yönelik verilen eğitimdir. Türkiye'de sınırlıkları belli olan meslekte kariyer yapmaya özgü mesleki eğitim, Yükseköğrenim seviyesinde meslek yüksekokullar ve yüksekokullar aracılığıyla verilmektedir (Morkoç ve Doğan, 2014). Yetişkin eğitimi (andragoji) hayat boyunca devamlılık gösteren faaliyet olarak kabul edilmiştir. Yaşam boyu öğrenme, kişinin kişilik, sosyal ve mesleki alanındaki ilerlemelerini hedefleyen bütün hayat süresince devamlılığını sağlayan kavramdır. Yaşam boyu öğrenme öğretim kavramının yayılması yetişkin eğitimi alanının ilerlemeye başlamasıyla ilgilidir. Yetişkin eğitiminin esas kaynağı yaşam boyu eğitimidir. Yetişkin eğitimi, mesleki eğitimden boş vakit faaliyetlerinin

hazırlanmasına, bütüncü eğitim faaliyetlerinin yurttaşlık eğitimine; siyasi eğitimden yaş ilerlemiş bireylere ait eğitim çalışmalarına hayatta kapsamlı alanı oluşturmaktadır (Yazar, 2012). Farklı ülkelerde ve ülkemizde de sürekli eğitim, halk eğitimi ya da YBÖ kavramları, yetişkin eğitimiyle eş anlamlıdır. Okul dışı alınan eğitimler yetişkin eğitiminin bir parçası olarak sayılmaktadır (Yüzlü, 2019). İş başı eğitimi, okul eğitimi, mesleki eğitim, yetişkin eğitimi ya da spor kapsamında çalışan bireylerin ve yükseköğretimdeki yönetimsel/ akademik çalışanların iş başı eğitimlerini, işe yerleşmeleri gibi mesleki kazanımlarını geliştirme imkânıdır (Ulusal Ajans, 2018). Hizmet içi eğitim, kurum veya hizmet içi eğitime katılım sağlayan kişilere fayda sağlamaktadır. Hizmet içi eğitim şirketlere öncelikle ilk teknoloji üretimi, uygulanmasının hızlanması, kaliteli iş gücünün artması, şirkette iletişimin yükselmesi ve şirketin rekabet gücünün artması gibi yararlar sağlamaktadır. Kişisel anlamda sağladığı yararlar, kişilere yenilikleri gözlemlene imkânları, becerilerin artması, özgüvenlerin ve çalışma memnuniyetlerin artması doğrultusunda iş yerindeki başarılarının artması şeklindedir (Akdemir, 2015).

Özellikle tüm dünyayı etkileyen Covid-19 pandemisi ile ülkelerin karantina önlemi almasından dolayı eğitim-öğretimde çözüm arayışına gidilmiş ve uzaktan eğitim yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Uzaktan eğitim genel olarak öğretmen ve öğrencinin fiziksel olarak farklı yerlerde olduğu durumlarda gerçekleştirilen eğitim şeklini ifade etmektedir (Akdemir, 2011) ve çeşitli araçlar aracılığıyla gerçekleşmektedir (Mshvidobadze ve Gogoladze, 2012). Uzaktan eğitim tarihsel süreç içinde genellikle yükseköğretim aşamasında yüz yüze eğitime çeşitli nedenlerden dolayı devam edememiş ya da mesleki durumlarından dolayı zaman problemi yaşayan yetişkinler tarafından yaşam boyu öğrenmeyi hedefler biçimde tercih edilmektedir (Elitaş, 2018). Bu bağlamda uzaktan eğitim yaşam boyu öğrenmenin gerçekleştirilmesinde önemli bir yere sahiptir.

2.1.2.1 Yaşam Boyu Öğrenmenin Amacı ve Önemi

Yaşam boyu öğrenme, kişilerin bilgiye ve çevresine adapte olmaları ve hayatlarını kontrol altına alabilmeleri amacıyla ekonomik ve sosyal yaşamın tüm aşamalarına yer almalarına olanak vermeyi amaçlamaktadır. Planlı programlı ve yaygın eğitim yoluyla aktarılan genel ve mesleki eğitimle birlikte, kişinin eğitim-öğretim kuruluşları dışında bilgi ve yetenek kazanmalarına yol gösteren öğrenmeleri kapsamaktadır. Okullar ve üniversitelerin yanında; iş yerinde, evde veya farklı yerlerde gerçekleşmektedir. Yaş, cinsiyet, sosyo-ekonomik durum ve eğitim düzeyi kısıtlamaya dâhil değildir. Yaşam boyu öğrenme kişilerin

ve çevrenin sosyal ve mesleki başarısına yol gösterecek bilgi ve yeteneklerinin kazanılmasını onaylayan daima ve planlı faaliyet olarak görülmelidir (MEB, 2009).

2.1.2.2 Yaşam Boyu Öğrenmenin Tarihi

Yaşam boyu öğrenme kavramı 1800'lü yıllarda ilk kez Grundtvig tarafından kullanılmıştır (Wain, 2000). Yaşam boyu eğitim terimi, yaklaşık 75 yıl önce İngilizce yazılarında yer almış ve yaşam boyu eğitim hakkındaki temel çağdaş fikirlerin çoğu, ikinci Dünya Savaşı'ndan hemen sonra dile getirilmiştir. Zamanla uluslararası politika oluşturma grupları düzeyinde ilgi görmüştür. Avrupa Birliği 1996 yılını 'yaşam boyu öğrenme yılı' olarak belirlemiştir. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü'nün Yirmi birinci Yüzyıl Uluslararası Eğitim Komisyonu'nun 1996 tarihli raporu, anahtar kavramı olarak yaşam boyunca öğrenmeyi benimsemiştir (Knapper ve Cropley, 2000). 1996 Yılında OECD Eğitim Bakanları "Herkes için yaşam boyu öğrenmeyi" bir politika çerçevesi olarak benimsemişlerdir (OECD, 2001). Faure'nin 1972 yılında YBÖ ile ilgili raporundan hareketle UNESCO ve OECD konuya ilgi göstermiştir. Yaşam boyu öğrenme görüşüne en büyük desteği UNESCO yapmıştır ancak UNESCO'nun bilhassa 1970'lerde ve 1990'larda yaşam boyu öğrenmeye olan ilgisi, OECD gibi diğer uluslararası kuruluşların konuya dikkat çekmesinde etkili olmuştur (Elfert, 2016'dan aktaran Ereş, 2019). 1990'ların başından günümüze UNESCO, OECD ve Avrupa Birliği yaşam boyu öğrenme kavramını yeniden gündem maddelerine alarak kendi yaklaşımlarına göre kavrama yön vermeye başlamışlardır. 1970'li yıllarda UNESCO tarafından dikkat çekilen yaşam boyu öğrenme kavramı ilerleyen yıllarda OECD, Dünya Bankası, AB ve ILO gibi Milletler üstü kuruluşların da dikkatini çekmiştir (Tilev, 2020). 1996 yılında Avrupa yaşam boyu öğrenme yılı kabul edilmiş olup 2000 yılında ise yeni bildiri yayımlanmıştır (Akbaş ve Özdemir, 2002).

Türkiye'de YBÖ kavramı yeni olmasıyla beraber yöntemin oluşturulmasına yönelik planlar 2002'li yıllardan bu yana hızlanmıştır. Bu doğrultuda; 9. Kalkınma Planı göz önünde bulundurularak 2009-2013 dönemi Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi kabul edilmiştir. Bu belgenin önemi, hayat boyu öğrenmeyi; bireysel, çevresel, sosyal ve çalışma ile ilgili yaklaşımla kişinin; bilgi, kazanım, ilgi ve yeteneklerinin ilerletilmesi amacıyla hayat boyunca devam edebileceği faaliyet olarak tanımlamıştır. Öğrenme, 'doğumdan ölüme' kadar devam etmekte ve yaş ve mekâna bağlı olmadan her yaş ve mekânda gerçekleşebilmektedir (Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, 2022). 2009-2013 yıllarında Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi ile yapılandırılmaya başlanan hayat boyu öğrenme yönteminin, 2014-2018 dönemi Hayat Boyu Öğrenme Strateji ve Eylem Planı ile uluslararası yaklaşımlar bünyesinde daha sistemli yapıya ulaşılması amaçlanmıştır (Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, 2022).

2.1.2.4. Yaşam Boyu Öğrenme Becerileri

Yaşam boyu öğrenme becerilerini farklı araştırmacıların farklı şekillerde dile getirdiği görülmektedir. Knapper ve Cropley (2000) göre, yaşam boyu öğrenme becerileri şu şekildedir.

- Sözel veya sayısalla ifade edilen soyut bilgiye üstünden gelebilme becerisi,
- Çözümsel beceriler,
- Uyum sağlama becerileri,
- Problem çözme becerileri,
- Teknik beceriler (Knapper ve Cropley, 2000'den, aktaran Ereş, 2019.)

“Yaşam Boyu Öğrenmede Anahtar Yeterlilik-Avrupa Çerçevesi” adlı çalışmada yaşam boyu öğrenme için sekiz temel yeterlik belirlenmiştir. Bu raporda sunulan ana yeterlilikler: Anadilde iletişim, yabancı dilde iletişim, matematik, fen ve teknolojiye temel yetkinlikler, dijital yeterlilik, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve beşerî yeterlilik, girişimcilik ve kültürel bilinç ve ifade şeklindedir (European Union 2006).

Anadilde iletişim, düşünce, duygu ve gerçekleri hem sözlü hem yazılı biçimde ifade etme ve bütün toplumsal ve kültürel ortamlarda dil yoluyla uygun şekilde etkileşme yeteneğidir. Yabancı dillerde iletişim, konuşma ve kültürlerarası kavrama ve uyuşma gibi yeterlilikleri gerektirir. Matematiksel yeterlik, günlük yaşantıya üzerine bir sıra sorunun çözülmesi amacıyla yazılı ve zihinsel hesap sonucu toplama, çıkarma, çarpma, bölme ve oran bulmadan yararlanma yeteneğidir. Fende yeterlik ise doğal dünyayı açıklamak, kanıta dayalı sonuçlara ulaşmak ve sorunları tanımlayabilmek adına lazım olan yöntem ve bilgilerin kullanabilme beceri ve isteği ifade eder. Teknolojide yeterlik, bu bilgi ve yöntemi insanların ihtiyaç ve isteklerine cevap olarak kullanabilmedir. Dijital yeterlilik, bilgi toplumu teknolojisinin eğlence iş ve iletişim için güvenli ve tenkidi içerir. Öğrenmeyi öğrenme, çaba gösterme ve bu konuda ısrarcı olma yeteneğidir. Sosyal ve beşerî yeterlilik, kişilerin, giderek farklılaşan çevrelerde sosyal ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân tanıyacak; gerektiğinde çatışma çözecek özelliklerle donatan tüm davranış konumları kapsar. Girişimcilik, insanın düşüncelerini harekete benzeşme yeteneğini ifade eder. Kültürel bilinç ve ifade ise müzik, sahne sanatları, görsel sanatlar ve edebiyat dâhil üzere çeşitli topluluk iletişim araçlarıyla deneyim, görüş ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin önemini takdir etme becerisi ifade edilmektedir (Bilasa ve Taşpınar, 2017).

2.1.2.5. Avrupa Birliği Yaşam Boyu Öğrenme Programları ve Uygulamaları

Avrupa Birliği YBÖ tasarısı bünyesinde dört adet sektörel alt program (Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci ve Grundtvig) ve ek olarak Ortak Konulu Program (Transversal) ve Jean Monnet programları yer almaktadır (Avrupa Birliği Başkanlığı, 2011). Comenius Programı, öğrenciler ve eğitim personeli için Avrupa kültür ve dil çeşitliliği ile sosyal değerleri üzerine bilgi ve anlayış oluşturmaya, öğrencilerin bireysel gelişimleri için ana becerileri kazanmalarını amaçlar. Comenius programının okul öncesi, ilk ve orta öğretim kurumları ile eğitim fakültelerine hitap etmektedir (Avrupa Birliği Başkanlığı, 2011). Erasmus programı, yükseköğretimde seviyeyi yükseltmek ve Avrupa niteliğini ilerletmek şartıyla oluşturulmuştur. Üniversitelerin evrene açılması, farklı üniversitelerle bağlantılarının güçlenmesi, öğrenci ve öğretim elemanlarının iletişiminin sağlanması ve gelişiminin gerçekleşeceği belirtilmektedir (Bilici, 2016).

Leonardo da Vinci Programı, ülkeler arasındaki iş birliği ilerletilmesi için mesleki eğitim yöntemi ve uygulamalarında niteliğin ilerletilmesini, yeniliklere yönlendirilmesini ve mesleki eğitimde Avrupa ölçütünün kuvvetlenmesi amaçlanmıştır. Program boyutunda, bütün özel sektör ve kamu kurumlarının mesleki eğitim kuruluşları öğrenci ve öğretmen arasında gerçekleştirilen tüm mesleklerde ülkeler arasında değişimler oluşmaktadır. Program bünyesinde, ana seviyede mesleki eğitim alan öğrenciler ve işsizler dâhil iş dünyasındaki bireyler ve mesleki eğitimi veren kişilerin katılım sağladığı staj ve çalışma ziyareti adlandırılan projedir (Özekin, 2010). Grundtvig Programı, 2000 yılından itibaren yürürlüğe girmiştir. Hayat boyu Öğrenme programının altında etkinlik gösteren yaygın eğitim veya yetişkin eğitimi programıdır. Program, öz eğitimini tamamlamış ya da tamamlayamamış yetişkin bireylere, bilinçaltı açısından sağlıklı ve dinç kalmaları ve çalışma imkânlarının yükselmesi için bilgi ve yeteneklerini ilerletme imkânı sunar. Programdan 27 üye olan ülke, 3 EFTA ülkesi ile Türkiye faydalanmaktadır (Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Bakanlığı, 2022a).

Ortak konulu (çalışma programı), Türkiye'nin de içinde olduğu iki aday, 27 AB, 3 EFTA (Norveç İzlanda, Lichtenstien) ülkesinin katılımıyla gerçekleşmektedir. Program, ilgi kapsamında birbirine benzeyen 8-15 kişilik eğitim bilirkişi ve yönetici gruplarının, Avrupa'nın farklı ülkelerinden gelip, Avrupa'nın herhangi ülke eğitimle alakalı organize edilmiş 3-5 iş günü arasında değişken sürelerinde bulunduğu çalışma ziyaretidir (Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Bakanlığı, 2022b). Jean Monnet Programı, merkezli etkinlik olmasına rağmen Hayat boyu Öğrenme Programında yer almaktadır. Avrupa entegrasyon kapsamında öğretim, araştırma ve ideografik etkinliklere yönlendirmek, Avrupa bakış açısında

eğitim ve egzersiz ve Avrupa bünyesinde konularına dikkat eden kuruluşların varoluşunu desteklemektedir (Avrupa Birliği Başkanlığı, 2011).

2.1.2.6. Yaşam Boyu Öğrenme Hizmetleri

Yaşam boyu öğrenme hizmetleri aile eğitim programı ve yetişkin okuma yazma kursları şeklinde öne çıkmaktadır. Aile Eğitimi Programı, aile üyesi olan kişilerin kuşağının gerekli olan aile yaşam yeterliliklerine ait bilgi, kazanım ve davranışları kapsar. Bireylerin yaşam yeterliliklerini edinebilmeleri için bölge kapsamında uygulanması için Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün hazırlanmış olduğu yetişkin eğitim programıdır. Aile Eğitim Programı, ailelerin aile eğitimiyle ilgili ana gereksinimleri göz önünde bulundurularak iyileştirilmiştir. Aile Eğitim ve İletişim, İktisat, Hukuk, Medya, Sağlık olmak şartıyla 5 alan 28 modülden oluşmaktadır. Bakanlığa bağlı bünyesinde görev yapan AEP formatörlerinin ve AEP formatörlerinin planladıkları eğitici eğitimini tamamlamış kişilerin yetki alanlarında AEP halk eğitimlerini düzenlemeleri biçiminde uygulanmaktadır (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2022).

Yetişkin okuma yazma kursları ise ülkemizde zorunlu eğitim kapsamı dışında kalmış okuma yazma bilmeyen ve temel eğitimden eksik kalan yetişkin bireylere yöneliktir. 1980 yılından itibaren bu programlar “1. ve 2. Kademe” olmak üzere kullanımına başlanmıştır. “Yetişkinler I. Kademe Okuma Yazma Öğretimi ve Temel Eğitim Programı” yetişkinlerin, okuma yazma ve temel matematik kazanımlarını; bireysel ve çevresel gelişimlerine yönelik kullanabilmelerini, çevresi ile uyumlu, evrensel insani değerlere ve öz güvene sahip olmalarını ana ideoloji kabul edilir (Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, 2022).

2.1.2.7. Yaşam Boyu Öğrenme Fırsatları

Yaşam boyu öğrenme fırsatları hayat boyu öğrenme portalı ve açık öğretim şeklinde öne çıkmaktadır. Hayat Boyu Öğrenme Portalı “öğrenme ve çalışma fırsatlarına açılan kapı” olarak hazırlanan yeniliktir. Portalda güncel öğrenme ve çalışma imkânlarının yanında bireylerin mesleki ve kişisel gelişim gereksinimlerine yönelik hayat boyu kılavuzluk bilgileri sunulmaktadır. Hayat Boyu Öğrenme Portalı'nda, ana eğitimden yükseköğretime, yaygın eğitimden uzaktan öğrenmeye tüm öğrenme imkânları hakkında bilgi sunulmaktadır. (Hayat Boyu Öğrenme Portalı, 2022). Açık öğretim, eğiten ve eğitim alan kişilerin yer ve bazen de zamana göre ayrıldığı yapılandırılmış öğrenme sürecine verilen isimdir (Keegan, 1980). Açık ve uzaktan öğrenme sistemi öğrencilere YBÖ fırsatını sunan bir eğitim modelidir. Bu sistem içerisinde yer alan öğrenen kişiler öz-yönelimli ve öz-denetimlidir (Bozkurt, Karadeniz ve

Erdoğdu, 2018). Anadolu Üniversitesi, 1981 tarihli Yüksek Öğrenim Yasası ile ulusal uzaktan eğitim sağlayıcısı olarak yetkilendirilmiştir. Bugün, Açık Öğretim Sistemi sadece Türkiye'deki öğrencilere değil, Avrupa Birliği ve Kuzey Kıbrıs'taki Türk topluluklarına da eğitim hizmeti vermektedir. Dünyanın en büyük öğrenci topluluklarından birine sahiptir (Latchem, Özkul, Aydın ve Mutlu, 2006).

2.1.3. Müzik Eğitimi ve Yaşam Boyu Öğrenme

Müzik eğitimi bireye istendik bir şekilde kasıtlı olarak müziksel davranışlar kazandırma, değişiklikler oluşturma, dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir (Uçan, 2018). Ülkemizde müzik eğitimini bir türü olan genel müzik eğitimi okul öncesinde anaokulu ya da müzik öğretmeni, ilkokulda sınıf öğretmeni, ortaokul ve lisede ise müzik öğretmeni eliyle yürütülmektedir. Müzik öğretmeni üniversitelerin Eğitim Fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarında, Konservatuvar ya da Güzel Sanatlar Fakültelerinden pedagojik formasyon alarak atanmış öğrencilerden yetişmektedir. Müzik öğretmenleri öğrenenlerin müziğe yönelik olumlu tutum ve müziksel psiko-motor davranışsal gelişimlerini desteklemekle yükümlüdür (Kalyoncu, 2004).

Akbulut'a (2006) göre müzik öğretmeni, öğrenmeyi öğrenen bireyleri yetiştirmek için yeterli düzeyde kişisel ve mesleki niteliklere sahip kişilikte olmalıdır. Yaşam boyu öğrenme bilincine sahip bir müzik öğretmenin bu özellik ve nitelikleri yetiştireceği öğrencilere de yansıtacak ve onları da müzik alanında araştırmacı bir kişilik yapısına özendirilecektir. Öztosun Çaydere'ye (2016) göre pek çok alanı kapsayan yaşam boyu öğrenme müzik eğitimini de kapsayan yaşam boyu müzik eğitimi; bireylerde müziksel anlamda değişim ve gelişim sağlamak amacıyla gönüllü olarak gerçekleştirilen müziksel öğrenmeler olarak tanımlanabilir.

2.2. İlgili Araştırmalar

Gültepe (2022) öğretmen adaylarının başarı amaç yönelimleri, girişimcilikleri ve yaşam boyu öğrenmeleri arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanmıştır. Çalışma sonucunda öğretmen adaylarının girişimcilik becerileri ile YBÖ becerileri arasında yüksek düzeyde, başarı amaç yönelimleri ile YBÖ becerileri ve girişimcilik becerileri ile başarı amaç yönelimleri arasında düşük düzeyde de olsa anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Aydın (2020), öğretmenlerin YBÖ eğilimlerini ve kültürel sermaye yeterliklerini incelemiştir. Çalışma sonucunda YBÖ ve kültürel sermayenin birbiriyle etkileşim içerisinde olduğu ve YBÖ eğilimi arttıkça kültürel sermayenin de artacağı görülmüştür. Öğretmenlerin YBÖ eğilimleri ile kültürel sermayelerinin yüksek çıkması

“aktarım” yoluyla yetiştirdikleri öğrencilerinde de bu niteliklerin yüksek olmasına katkı sağlayacağına ulaşılmıştır. Ayra (2015), öğretmenlerin YBÖ eğilimleri ile mesleki öz yeterlik inançları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin YBÖE’nin yüksek düzeyde olup öğretmenlerin YBÖE ile mesleki öz yeterlik inançları arasında ise anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Bekçi (2021) İngilizce öğretmenlerinin ve İngilizce öğretmeni adaylarının YBÖ eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmemiştir. Çalışma sonucunda İngilizce öğretmenlerinin YBÖ eğilimlerinin iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Demiralp (2016) öğretmen yetiştirme programlarının YBÖ yetkinliğini kazandırmadaki etkililiğini öğretmen adayları ve öğretim elemanı görüşleri ile incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma sonucunda öğretmen yetiştirme programlarının öğretmen adaylarına YBÖ’ye yönelik yetkinlikleri kazandırmada yetersiz kaldığını ortaya çıkarmıştır.

Diker (2009) üniversite öğrencilerinin YBÖ eğilimlerini bazı değişkenler açısından doktora tezinde incelenmiştir. Araştırmanın evreni Marmara Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi’nin lisans programlarına devam eden; sağlık bilimleri, fen bilimleri, sosyal bilimler ve güzel sanatlar alanlarını temsil eden ve her iki üniversitede bulunan fakülte ve bölümlerin 1. ve 4. sınıflarında öğrenim gören 1545 öğrenciden oluşmuştur. Araştırmanın temel sonuçları, araştırmaya katılan öğrencilerin YBÖ ölçeğinden aldıkları, puanların ölçek orta puanından düşük olduğu sınıf düzeyine göre öğrencilerin ölçekten aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıkların oluştuğu, üniversite öğrencilerinin ölçek puanları cinsiyete göre farklılık gösterdiği şeklindedir.

Erdoğan (2014) öğretmen adaylarının YBÖ yeterliklerinin, akademik branş memnuniyetlerinin ve öğretmenlik mesleğine yönelme ve kariyer geliştirme arzularının YBÖE ile ilişkisini ve üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmaya toplam 1123 öğretmen adayları katılmıştır. Çalışma sonucunda, YBÖ eğilimlerinin en iyi yordayıcısı YBÖ yeterlikleri olarak bulunurken, akademik branş memnuniyetinin yordayıcılığının oldukça düşük olduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarının YBÖ eğilimi varyansının %55’ini YBÖ yeterlikleri %51’ini öğretmenlik mesleğine yönelim ve kariyer geliştirme arzuları %0.054’ini akademik branş memnuniyeti açıklamakta olduğuna ulaşılmıştır.

Karaman (2012) YBÖ bağlamında ülkemiz milli eğitim sisteminde yer alan sanat eğitimcilerinin mesleki gelişim olanakları isimli yüksek lisans tezinde, sanat eğitimcilerinin

mesleki gelişimlerini sürdürmede etkin olabilecek yapıların ve etkinliklerin belirlenmesini ve bu doğrultuda öneriler geliştirilmesini amaçlamıştır. Araştırmada, yurtdışı sanat eğitimi organizasyonlarının yönetsel ve fonksiyonel çeşitlikleri göz önüne alındığında ülkemizdeki sanat eğitimcilerin kendilerini geliştirme olanakların son derece yetersiz olduklarını, Millî Eğitim Bakanlığı'nın kurum içi seminerleri branş dersleri için yetersiz kaldığı, rehberlik ve denetim fonksiyonu tam olarak işletilemediği, özellikle sanat eğitiminde denetim dışında bir rehberlik görevi yapılmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Brahmi (2007) çalışmasında Indiana Üniversitesi'nde öğrenim gören tıp fakültesi öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme algılarını incelemiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi işe koşulmuştur. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre öğrencilerin YBÖ ilişkin algıları klinik öncesi (birinci ve ikinci sınıf) ve klinik (üçüncü ve dördüncü sınıf) olmak üzere iki dönemde farklılaşmaktadır. Klinik öncesi dönemdeki öğrenciler genellikle YBÖ ve bunun eğitimlerindeki rolü ilgili konularda konuşurken klinik dönem öğrencileri YBÖ'nin tıp uygulamalarıyla ilişkisiyle daha çok ilgilenmektedir. Öğrencilerin çoğu, YBÖ'nin doğuştan gelen bir merak olarak başladığı ve çocukluk etkilerinin YBÖ'nin gelişiminde önemli olduğu konusunda hemfikirlerdir. Tıp öğrencileri interneti birçok bilgiye ulaşmanın hızlı ve kolay bir yolu olarak nitelendirmiş, ancak akran değerlendirmesi ve güvenilirlik eksikliği açısından sınırlılıklarının da farkında olduklarını belirtmişlerdir.

Öncel (2017) yaptığı çalışmada Halk Eğitim Merkezi bünyesinde açılan bilgisayar işletmenliği kurslarında eğitim gören kursiyerlere, yetişkin eğitimi kuramlarından dönüştürücü öğrenme kuramına göre (DÖK) özelleştirilmiş Moodle Öğretim Yönetim Sistemi (ÖYS) ile desteklenerek verilen eğitimin; kursiyerlerin akademik başarılarına etkisini araştırmak, öğretim materyallerine yönelik motivasyonlarına etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonucu olarak yapılan çalışmada özelleştirilen ÖYS'nin genel olarak kullanışlı bir sistem olduğuna ulaşılmıştır.

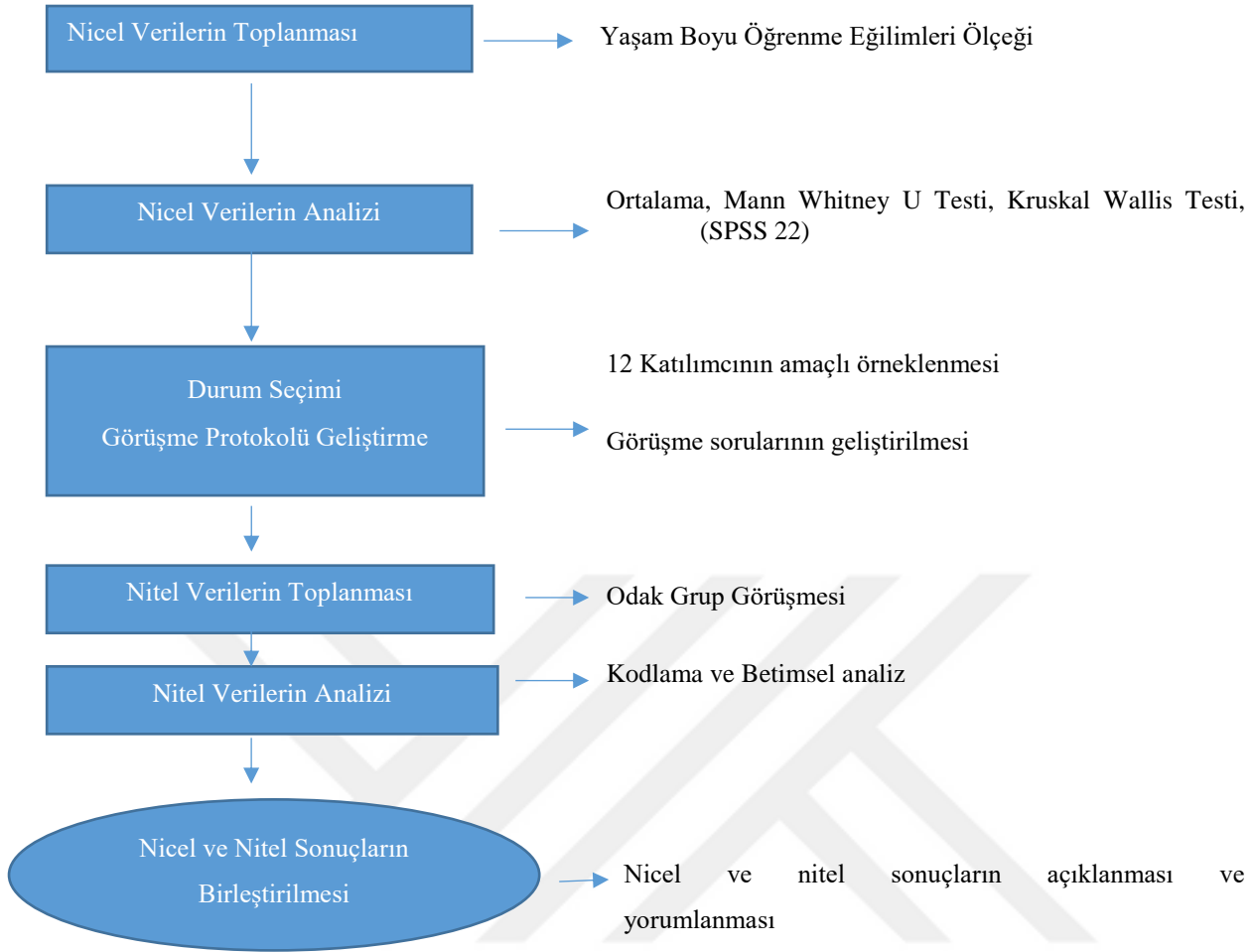
Pala (2019) devlet okulları ve özel okullardaki öğretmenlerin YBÖ yeterliliklerinin araştırılıp değerlendirilmesini amaçladığı çalışmasının sonucunda öğretmenlerin kendilerini mesleki olarak yenilemekte oldukları, devlet okulu öğretmenlerinin çoğunluğunun hizmet içi eğitime mecburen gittiği, özel okul öğretmenlerinin iş kaygısından dolayı kendilerini yenilemek zorunda hissettikleri ve hizmet yılı arttıkça mesleki yeterlilik algısının arttığı sonucuna ulaşmıştır.

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma bir karma yöntem araştırmasıdır. Bu çalışmada ilk olarak nicel verilerin toplanması daha sonra nitel verilerin nicel verileri derinleştirmek amacıyla işe koşulması nedeniyle karma yöntem tercih edilmiştir. Karma yöntem araştırmaları en az bir nicel bir de nitel araştırma gerektirir. Bu yöntemde araştırmacı çalışmasına nicel bir araştırma ile başlayıp daha sonra nitel bir araştırma ile devam edebilir (Creswell ve Clark, 2015). Çalışmada karma yöntem araştırma desenlerinden açıklayıcı desen kullanılmıştır. Önce nicel veriler toplanmış olup daha sonra bu verileri yorumlamak, derinleştirmek ve zenginleştirmek amacıyla odak grup görüşmesi tekniği ile nitel verilerin toplanmasına gidilmiştir. Araştırmanın nicel boyutu tarama modellerinden ilişkisel tarama modeliyle yürütülmüştür. Tarama modeli geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. İlişkisel tarama ise iki ya da daha fazla değişken arasındaki birlikte değişim varlığını ve derecesini tespit etmeyi amaçlayan bir modeldir (Karasar, 2011). Çalışmada müzik öğretmeni adaylarının YBÖE'leri düzeyi ile çalışmada belirlenen değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlandığından çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda ise odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Nitel araştırmanın bir yöntemi olan odak grup görüşmeleri birebir yapılan görüşmelerin aksine araştırmacı ve grubu oluşturan bireylerin belirli bir konuda duygu ve düşüncelerini özgürce ortaya koymaları şeklindedir (Sönmez ve Alacapınar, 2018). Çalışmanın araştırma deseni şu şekildedir:

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Türkiye’deki müzik eğitim anabilim dalında eğitim alan müzik öğretmeni adayları örneklemini ise Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri oluşturmuştur (n=80). Araştırmada örnekleme belirlemek için basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örneklemin evreni temsil gücü yüksek olduğu için bu örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Basit seçkisiz örnekleme, her katılımcıya eşit seçilme hakkı sağlayan yöntemdir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2019). Araştırmanın nitel boyutunda ise amaçlı örnekleme yöntemi işe koşulmuştur. Amaçlı örneklemede çalışmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumlar seçilerek derinlemesine araştırma yapılır. Bu yöntem belli ölçütleri karşılayan veya belli özelliklere sahip olan bir ya da daha fazla özel durumlarda çalışılmak istendiği zaman tercih edilir (Büyüköztürk vd., 2019).

Çalışmanın nicel boyutundaki katılımcıların "cinsiyet" ve "sınıf düzeyi", durumuna ilişkin demografik özellikleri Tablo-3.1’de sunulmuştur.

Tablo 3.1. Nicel boyuttaki katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin dağılımları

Nicel Boyut	Değişken		f	%
Cinsiyet	Cinsiyet	Erkek	43	53,75
		Kadın	37	46,25
Sınıf Düzeyi	Sınıf Düzeyi	Lisans 1	10	12,5
		Lisans 2	19	23,75
		Lisans 3	19	23,75
		Lisans 4	32	40
Toplam			80	100

Tablo 3.1 incelendiğinde araştırmanın nicel boyutundaki katılımcıların (n=80) %53,75'inin (f:43) "erkek", %46,25'sinin (f:37) "kadın", %12,75'inin (f:10) "Lisans 1", %23,75'inin (f:19) "Lisans 2", %23,75'inin (f:19) "Lisans 3", %40,'ının (f:40) "Lisans 4", seviyesinde olduğu görülmektedir. Çalışmanın nitel boyutundaki katılımcıların "cinsiyet" ve "sınıf düzeyi", durumuna ilişkin demografik özellikleri Tablo-3.2'de sunulmuştur.

Tablo 3.2. Nitel boyuttaki katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin dağılımları

Nitel Boyut	Değişken		f	%
Cinsiyet	Cinsiyet	Kadın	8	53
		Erkek	6	47
Sınıf Düzeyi	Sınıf Düzeyi	Lisans 1	3	25
		Lisans 2	3	25
		Lisans 3	3	25
		Lisans 4	3	25
Toplam			12	100

Tablo 3.2'de görüldüğü gibi çalışmanın nitel boyutunda gerçekleştirilen iki adet odak grup görüşmesinin katılımcılarını nicel verilerin toplandığı 80 katılımcı içinden random olarak seçilmiş 12 katılımcı oluşturmuştur. Katılımcıların cinsiyete ve sınıf düzeyine göre dağılımları incelendiğinde ise %53'ü kadın (f:8) %47'si (f:6) erkek ve Lisans 1 (%25, f:3) Lisans 2 (%25, f:3) Lisans 3 (%25, f:3) Lisans 4 (%25, f:3) şeklindedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bir karma yöntem çalışması olan bu çalışmada nicel veriler Erdoğan'a (2014) ait Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Ölçeği ile toplanmıştır (EK-1). Ölçek öğretmen adaylarının YBÖE'lerini belirlemek için geliştirilmiştir. Ölçek 11 maddesi öğrenmeye isteklilik boyutu, 6 maddesi ise gelişime açıklık boyutu olmak üzere toplamda 17 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin ölçüt ölçek geçerliği .71, Cronbach's alfa iç tutarlılık katsayısı .86 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin kararlılığına ilişkin test tekrar test güvenilirlik katsayısı .76 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar ölçeğin YBÖE'ni ölçmek için yeterli düzeyde geçerlik ve güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir (Erdoğan, 2014). Bu çalışma için yeniden hesaplanan Cronbach's alpha

güvenirlilik katsayısı .78 olarak bulunmuştur. Ölçeğin bu çalışmada kullanılabilmesi için tez sahibi Duygu Gür Erdoğan'dan izin alınmıştır (EK-2). Çalışmada nitel veriler ise araştırmacı ve danışman tarafından oluşturulan “Müzik Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerine İlişkin Görüşme Formu” isimli yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanacaktır. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların demografik özellikleri ikinci bölümde ise YBÖ'ye ilişkin açık uçlu 4 soru bulunmaktadır. Görüşme formunun kapsam geçerliliğinin alınması amacıyla için iki alan uzmanının görüşlerine başvurulmuş ve forma son hali verilmiştir (EK-3). Yarı yapılandırılmış görüşme formunda şu açık uçlu sorular yer almaktadır.

1. Yaşam boyu öğrenme sizin için ne anlam ifade etmektedir?
2. Yaşam boyu öğrenmeyi destekliyor musunuz?
Sonda: Neden?
3. Öğretmenlik mesleğinde yaşam boyu öğrenmenin önemi nedir?
4. Müzik eğitiminde yaşam boyu öğrenme nasıl gerçekleşebilir?
5. Gelecek yaşantınızda yaşam boyu öğrenmeyi nereye konumlandırıyorsunuz?

3.4. Verilerin Toplanması

Çalışmanın nicel boyutunu oluşturan “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Ölçeği” 2022-2023 akademik yılında Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerine (n=80) yüz yüze ve yazılı olarak uygulanmıştır. Nicel verilerin toplanmasından sonra nitel verilerin toplanmasına geçilmiştir. Nitel verilerin toplanması amacıyla nicel boyuttaki katılımcılar arasından seçilmiş toplam 12 katılımcı ile 6'şar kişiden oluşan iki farklı odak grup görüşmesi yapılmıştır. Odak grup görüşmelerinde kesin bir sayı olmamasına rağmen sayının 6-10 arasında olması önerilmektedir (Merriam, 2018). Bu görüşmeler her grupta ortalama 50-70 dakika arası sürmüştür. Görüşmeler ses kaydına alınmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Nicel verilerin analizinde SPSS 22 paket programı kullanılarak yüzde, frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, Kolmogrov – Smirnov normallik testi, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testleri kullanılmıştır. Yapılan istatistiksel analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak alınmıştır. Ölçek maddelerinin düzey aralık puanları; '1-1.79 arası' çok düşük, '1.80-2.59 arası' düşük, '2.60-3.39 arası' orta, '3.40-4.19 arası' yüksek ve '4.20-5.00 arası' ise çok yüksek düzey şeklindedir. Nitel verilerin analizinde ise betimsel analiz tekniği işe

koşulmuştur. Yıldırım ve Şimşek'e göre (2008) betimsel analizde elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır ayrıca katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Verilerin analizi aşamalarında Creswell ve Clark'ın (2015) nitel veri analizi basamakları izlenmiştir. Sırasıyla ses kayıtlarının dökümü gerçekleştirilmiş, veriler düzenlenip analize hazır edilmiş, araştırmacı ve danışman tarafından bütün veriler baştan sona okunmuş, kodlanmış, temalar oluşturulmuş ve yorumlanmıştır. Ses kayıtları araştırmacı dışında danışman tarafından da dinlenmiş ve kontrol edilmiştir. Ayrıca bulgular kısmındaki tabloların sunumundan sonra doğrudan alıntılara sıkça yer verilmiştir. Çalışmada etik ilkelere sadık kalınmış olup katılımcıların isimleri gizli tutularak K1, K2, ... şeklinde kodlanmıştır. Çalışmanın etik kurul onayı için Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmalar Etik Kuruluna başvurulmuş ve 2022/416 Karar No'lu belge ile Etik Kurul Onayı alınmıştır (EK-4).

BÖLÜM 4

4. BULGULAR

Bu bölümde çalışmanın nicel ve nitel boyutlarına ilişkin toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Nicel Boyuta İlişkin Bulgular

4.1.1. Müzik Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri (YBÖE) Düzeyi

Araştırmanın birinci alt problemi olan “Müzik öğretmeni adaylarının YBÖE’leri genel ve alt boyutları olan öğrenmeye isteklilik ve gelişime açıklık boyutunda ne düzeydedir?” sorusuna ilişkin bulgular tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1. Müzik öğretmeni adaylarının YBÖ eğilimlerine ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma

YBÖEÖ	N	\bar{X}	ss
Öğrenmeye İsteklilik	80	3,91	0,54
Gelişime Açıklık	80	4,08	0,57
YBÖE Toplam	80	4,17	0,60

Tablo 4.1’de görüldüğü gibi müzik öğretmeni adaylarının YBÖE ölçeğinden aldığı puanlar incelendiğinde genel ortalamanın ($\bar{X}=4,17$) yüksek düzeyde, öğrenmeye isteklilik alt boyutunda ($\bar{X}=3,91$) yüksek düzeyde ve gelişime açıklık alt boyutunda ($\bar{X}=4,08$) yüksek düzeyde olduğu görülmüştür.

4.1.2. Müzik Öğretmeni Adaylarının YBÖE Düzeyi İle Cinsiyet Değişkeni Arasındaki İlişki

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Müzik öğretmeni adaylarının YBÖE ve alt boyutları olan öğrenmeye isteklilik, gelişime açıklık düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna ilişkin Mann Whitney U Testi’nden elde edilen bulgular tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2. Müzik öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri düzeyinin cinsiyet değişkenine göre Mann Whitney U Testi sonuç dağılımı

YBÖEÖ	Değişken (Cinsiyet)	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	z	p
Öğrenmeye İsteklilik	Erkek	43	36,10	1552,50	606,500	-1,827	,068
	Kadın	37	45,61	1687,50			
Gelişime Açıklık	Erkek	43	37,52	1613,50	667,500	-1,237	,216
	Kadın	37	43,96	1626,50			

YBÖE Toplam	Erkek	43	37,41	1608,50	662,500	-1,285	,199
	Kadın	37	44,09	1631,50			

p<0,05

Tablo 4.2 incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının YBÖE’leri düzeyinin, hem genel toplamda (p=,199), hem de öğrenmeye isteklilik (p=,068) ve gelişime açıklık (p=,216) alt boyutlarında cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir.

4.1.3. Müzik Öğretmeni Adaylarının YBÖE’leri Düzeyi İle Sınıf Değişkeni Arasındaki İlişki

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Müzik öğretmeni adaylarının YBÖE’leri ve alt boyutları olan öğrenmeye isteklilik, gelişime açıklık düzeyleri ile sınıf değişkeni arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna ilişkin Kruskal Wallis Testi’nden elde edilen bulgular tablo 4.3’de verilmiştir.

Tablo 4.3. Müzik öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri düzeyinin sınıf düzeyi değişkenine göre Kruskal Wallis-H Testi sonuç dağılımı

YBÖEÖ	Değişken (Sınıf)	N	Sıra Ort.	x ²	sd	p
Öğrenmeye İsteklilik	1	10	26,50	6,25	3	,100
	2	19	36,26			
	3	19	42,89			
	4	32	45,97			
Gelişime Açıklık	1	10	26,90	6,35	3	,095
	2	19	35,63			
	3	19	43,13			
	4	32	46,08			
YBÖE Toplam	1	10	33,00	1,68	3	,640
	2	19	38,39			
	3	19	43,00			
	4	32	42,61			

p<0,05

Tablo 4.3 incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının YBÖE’leri düzeyinin, hem genel toplamda (p=,640), hem de öğrenmeye isteklilik (p=,100) ve gelişime açıklık (p=,095) alt boyutlarında sınıf değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir.

4.2. Nitel Boyuta İlişkin Bulgular

4.2.1. Müzik Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Görüşleri

Tablo 4.4. Yaşam boyu öğrenmeye ilişkin görüşler

Tema	Alt tema
Yaşam boyu öğrenmenin özellikleri	Sürekli
	Daha çok yetişkinlere yöneliktir.
	Kasıtlı ya da kasıtsız olabilir.
	Öğrenilmiş çaresizlik engel olabilir.
Yaşam boyu öğrenmenin avantajları	Okul dışında öğrenmeyi gerçekleştirir
	Eksik kalan eğitim tamamlanabilir
	Boş zaman değerlendirilebilir
	Bir işte çalışırken gerçekleştirilebilir.
	Yanlış öğrenilmiş bilgi düzeltilebilir.
	Yeteneklerin keşfedilmesine olanak sağlar.
	Bireyin kişisel gelişimine katkı sunar.
	Toplumun gelişimine fayda sağlar.
	Zaman ve mekândan bağımsızdır
	Kesintisiz eğitim sunar
	Teknolojik gelişmelere ayak uydurulması için yardımcı olur
	Okulda karşılaşılmamış problemlerle başa çıkmaya yardımcı olur.
Yaşam boyu öğrenme faaliyetleri	Dil eğitimi
	İkinci üniversite
	Hayatın içine konumlandırma

Tablo 4.4’de görüldüğü gibi katılımcılar YBÖ’nin kendileri için ne ifade ettiği sorulduğunda verdikleri görüşler üç tema altında toplanmıştır. Bunlar YBÖ’nin özellikleri, YBÖ’nin avantajları ve yaşam boyu öğrenme faaliyetleridir. Yaşam boyu öğrenmenin özellikleri teması altında katılımcılar YBÖ’nin süreklilik gösterdiğini, daha çok yetişkinlere yönelik olduğunu, kasıtlı ya da kasıtsız gerçekleşebileceğini ve öğrenilmiş çaresizlik nedeniyle özellikle ileri yaşlardaki bireylerin YBÖ’yi gerçekleştirmede çekimser davranabileceklerini ifade etmiştir. Katılımcılar YBÖ’nin okul dışında öğrenmeyi gerçekleştirme, eksik kalan eğitimi tamamlayabilme, boş zaman değerlendirilebilme, bir işte çalışırken gerçekleştirilebilme, yanlış öğrenilmiş bilgileri düzeltilebilme, yeteneklerin keşfedilmesine olanak sağlama, bireyin kişisel gelişimine katkı sunma, toplumun gelişimine fayda sağlama, zaman ve mekândan bağımsız olma, kesintisiz eğitim sunma, teknolojik gelişmelere ayak uydurulması için yardımcı olma ve okulda karşılaşılmamış problemlerle başa çıkmaya yardımcı olma gibi avantajlar barındırdığını belirtmiştir. Katılımcılar hayatlarında YBÖ faaliyetleri olarak şimdilik dil eğitimi aldıklarını, ikinci üniversite okuduklarını ve hayatın içine

konumlandırmaya çaba gösterdiklerini belirtmiştir. Katılımcıların görüşlerinden bazı örnekler şu şekildedir.

“Adı üstünde yaşam boyu yani ölene kadar öğrenme. Eğitimde yaş olmaz derler ya. Mesela gittiğim bir müzik kursunda 45-50 yaşında insanlar bile bir çalgı öğrenmeye geliyordu Bu yaşam boyu öğrenmedir benim için.” K1

“Yaşam boyu öğrenmenin bence doğduğum andan öldüğüm ana kadar bütün hayatımda sadece okul için öğrendiğimiz eğitimler değil, okul dışında da gerek aileden ya da arkadaş ortamında istemeden de bize kattığı bir öğrenme olduğunu düşünüyorum. Elimizde olmadan da öğrendiğimiz şeyler olduğunu düşünüyorum.” K7

“Yaşam boyu öğrenme sürekli devam eden bir şey. Kasıtlı veya kasıtsız da olabiliyor yani isteyerek bir şeyi de öğrenebiliyoruz ama farkında olmadan da öğrenebiliyoruz. Mesela küçükken annemiz bize burasını ismi ev demiyor yani oranın ismi zamanla ev olduğunu öğreniyoruz yani annemiz ya da babamız buranın ismi ev bunun ismini öğren demiyor bize farkında olmadan oranın ev olduğunu öğreniyoruz. Ama okula gelip öğrendiğimiz şeyler kasıtlı olarak yani onu öğrenmek için geliyoruz zaten.” K4

“Yaşam boyu öğrenme dendiğinde zaten adı üstünde sadece formal olarak değil informal anlamda da devam ettirilmesi gereken bir şey. Eğitim öğrenme sadece bir okul çatısı altında değil veya belli kurumlarda değil, hayatın her alanında devam etmesi gereken özellikle günümüzde de biz istemesek de gerçekleşen bir şey.” K2

“Yaşam boyu öğrenme hem hayatımızda kullanmak için hem de topluma bir fayda da bulunmak için kullandığımız bütün öğrenme etkinlikleridir. K10

“Yaşam boyu öğrenmeyi destekliyorum. Çünkü insan kaç yaşında olursa olsun öğrendiği zaman toplum gelişir. Bir kişi öğrense bile diğerlerine de gösterir.” K11

“İnsan hayatı boyunca mutlaka yanlış şeylerde öğrenebiliyor doğru şeylerde öğrenebiliyor önemli olan bunları yanlış şeyleri bile doğru şeylere yöneltmek. Ama gözlemlerime göre yaşlılar yeni şeyler öğrenmekte direnç gösteriyor. Mesela benim dedem. Biz ister teknolojik alanda ister başka alanda yeni bir şey söylesek de artık o yaşına kadar öyle gördüğü için artık onu hiç değiştirmek hiç istemiyor. Bence ben bunu yapamam diye düşünüyor ve öğrenilmiş çaresizlik var Çünkü o yaşına kadar öyle görmüş öyle düşünmüş o yaştan sonra

onu değiştirmek ona zor geliyor yani. Aslında onun yanlış olduğunu bilse bile değiştirmek istemiyor bence.” K6

“Öğrenilmiş çaresizlik durumu bazen gençlerde de oluyor. Yani enstrüman konusunda çok oluyor mesela bize birisi bize geliyor yaşlılarımız diyor ki işte sen bunu ne zaman öğrenmeye başladın işte ben şimdi mesela ben ney üflüyorum ya ney zor bir enstrüman diye herkesin kafasına yerleşmiş yani ses çıkarması zor işte ben yapamaz mıyım işte zamanım boşa gider mi falan yapamam yani herhâlde hep böyle düşünceler var ama mesela desene belki olacak yani.” K4

“Mesela biz olmamız gereken yaşta okula geldik ama bizden büyüklerde sonradan üniversite okuyabiliyorlar. Ya da ilkokul okumamış zamanında sonradan okumaya başlıyor neden çünkü mesela okuma yazma bilmiyor ama bir zaman sonra okuma yazması gereken yani bir şeyler okuması gerekiyor ya da ne bileyim bir hastaneye gidiyor otobüse binecek oluyor mesela otobüsün nereye gittiği yazıyor hani onu okuması gerekiyor diyor ki artık ben okumam lazım diyor o yüzden öğrenmesini gerektiğini hissettikten sonra devam ediyor.” K9

“Sürekli teknolojik olarak yeni şeyler bulunuyor ve hayatımıza giriyor. 50-60 yıl önce telefon yoktu mesela ama şimdi hayatımıza girdi televizyon mesela sürekli yeni şeyler hayatımıza girdiği için yaşam boyu öğrenme olmasa onlarla adapte olamayız yaşayamayız yani öyle.” K3

“Zamanla yeni ihtiyaçlar doğuyor, bunlara adapte olmak çok önemli ve gerekli.” K4

“Bununla ilgili olarak bir anımı anlatmak isterim. Gittiğim köylerde yaklaşık 55-60 yaşlarında bir amca ile sohbet ederken bana bir söz söyledi, çok hoşuma gitti. Bende de yeni bir şey öğrenip o şeyi başardığım zaman kendimi savaş kazanmış bir kumandan gibi hissediyorum dedi.” K1

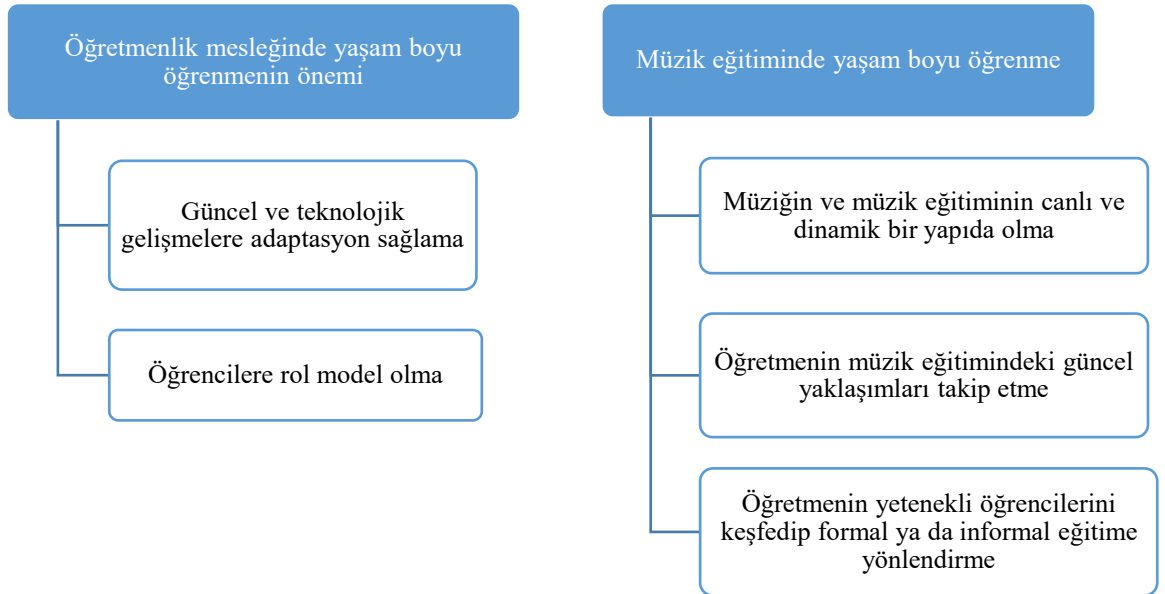
“Gelecekteki yaşantımda ben yaşam boyu öğrenmeyi hayatımın içine, önüne ya da arkasına değil, hayatımla bağdaşmış bir şekilde devam ettirmeyi düşünüyorum. Yani bunun zaten benim hayatım olması gerektiğini düşünüyorum. Hayat boyu öğrenme bu denli önemli bir şey benim için. O yüzden doğrudan hayatın kendisine sirayet etmiş bir parça olarak görüyorum. Bu böyle devam edecektir.” K8

“Motivasyon yaşam boyu öğrenme konusunda ciddi çok önemli. Ben bir kere motivasyonu kaybettikten sonra o şeye devam edemiyor, istese de devam edemiyor. Yani kendime bir cam tavan oluşturuyorum ve dışına çıkamıyorum” K12

“Okul dışında dil çalışıyorum mesela. Bir uygulamada farklı kültürlerle konuşarak onlarla ilgili iletişim kurarak hem farklı kültürleri tanıyorum hem de kendi dil yeteneklerimi geliştiriyorum. Bu sayede kendi genel kültürümü de geliştirmiş oluyorum. Aslında farklı farklı ülkeler hakkında da bilgi sahibi oluyorum. Onun dışında müzikte de kendimi sesim konusunda da gitar konusunda da ayrı bir ders olarak düşünüyorum. Gitar konusunda da geliştirmeye çalışıyorum.” K1

“Hayat boyu öğrenmeyi mevcut hayatım da en temel yapı taşı olarak görüyorum. Sürekli kendimi geliştirmeye çalışıyorum. Bir öğretmen adayı ve bir fakülte mezunu olarak ikinci üniversiteyi okuduğum için zaten bunu gerçekleştirip daha da bunun ilerisine gitmeyi düşünüyorum. Akademik anlamda bence herkesin bu şekilde kendini geliştirip bir vizyona sahip olması gerektiğine inanıyorum.” K10

Katılımcılara öğretmenlik mesleğinde ve müzik eğitiminde YBÖ'nin yeri hakkındaki görüşlerinden elde edilen bulgular Şekil 4.1'de verilmiştir.

Şekil 4.1. Öğretmenlik mesleğinde ve müzik eğitiminde yaşam boyu öğrenmenin önemi

Şekil 4.1'de görüldüğü gibi katılımcılar öğretmenlik mesleğinde YBÖ'nin güncel ve teknolojik gelişmelere adaptasyon sağlamak için gerekli olduğunu ve yaşam boyu öğrenen

öğretmenin öğrencilerine de rol model olacağına ifade etmiştir. Katılımcılara müzik eğitiminde YBÖ hakkındaki görüşleri sorulduğunda ise müziğin ve müzik eğitiminin canlı ve dinamik bir yapıda olması nedeniyle bir müzisyenin ya da müzik öğretmenin YBÖ'ye zorunlu olduğu, müzik öğretmenin müzik eğitimindeki güncel yaklaşımları takip etmesi gerektiği ve yetenekli öğrencilerini formal ya da informal eğitime yönlendirmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Katılımcıların görüşlerinden bazı örnekler şu şekildedir:

“Biz bu çağa göre öğrendik çoğu şeyi ama günden güne çağ değişiyor. Mesela seksenlerde, doksanlarda öğretmen olan birisi için 2000'den sonra bilgisayar yaygınlaştı. Artık olay teknoloji çağına dönmeye başladı ve bu öğretmenin de yaşam boyu öğrenmesi gerek hizmet içi eğitimlerle gerek kendi çabasıyla çağa ayak uydurması çok önemlidir.” K1

“Aslında bu dediğimize pandemi sürecindeki mücadelemiz örnek verilebilir. Hepimiz bir eksiklik hissettik uzaktan eğitim noktasında eksikliğimiz vardı. Bunun giderilmesi için örneğin işte zoom üzerinden ya da farklı uygulama üzerinden. Herkes öğrenmek için gayret etti. Hem hocalarımız hem biz hem de bizim staj yaptığımız okuldaki öğrenciler ve müzik öğretmenleri. Yani zorunlu olarak herkes yaşam boyu öğrenen oldu” K2

“Öğrencileri bir şey sorduğu zaman bence öğretmenin bunu bilmesi lazım. Bu nedenle öğretmenin yaşam boyunca kendisini sürekli olarak güncellemesi gerekli.” K3

“Öğretmenler çocuğun gözünde tamamen bir örnek teşkil ettiği için ona göre davranmalı. Yani bizim toplumsal değerlerimize en iyi şekilde hoşgörülü bir şekilde bir örnek olacak bir şekilde aktarmalı öğrenciye bu yüzden o da kendi hayatında motivasyonun yüksek kendini geliştirmeli bu konuda.” K2

“Gördüğüm kadarıyla örneğin evet akıllı tahtayı kullanmayan, kullanmayı bilmeyen teknolojiden oldukça uzak eğitimciler var. Müzik eğitimcileri de var. Bunların kendisini geliştirmesi ve teknolojiye ayak uydurması lazım. Öğrenciler onlardan önce gidiyor bazı konularda.” K9

“Mesela bir öğrencinin yaşadığı şeyler vardır. Öğretmeni de o öğrencinin yaşadığı şeylerden de yeni bir şeyler öğrenir.” K4

“Nasıl ki bir doktor alanındaki yenilikleri takip etmek durumundaysa öğretmen de yaşam boyu öğrenerek yeni bilgileri ve yeni aktiviteleri takip etmek durumunda.” K12

“Öğretmen çocuğun gözündeki anneden babadan bazen kutsal ya da bilge görünebiliyor. Öğretmenim bunu bilir ve her şeyi doğru bilir gibi. O yüzden sürekli eğitim öğretmeni yaşantısında kesinlikle olmalı.” K1

“İnsanın her daim kendini güncel tutması, geliştirilmesi, özellikle bir öğretmen adayının hayatla ilgili bütün bilgileri güncel tutması, hayata dair ya da öğretmen becerilerini geliştirmesi ve problemle baş etme becerisini kazanması çok önemli. Ayakta tutunmak için bu bilgilere ihtiyacımız var ve hayatımızda uygulamamız lazım. Bu yüzden yaşam boyu bir öğretmen adayları için çok önemli.” K10

“Bizim alanımızda sürekli yeni eserler besteleniyor ve yaşayan bir organizma gibi.” K3

“Mesela ben kanun öğrenmeye başladığım zamanlar işte sol, la, si, la, sol diye çaldım. Yani her geçen zaman yeni bir teknik öğreniyoruz. Müzik eğitimi sürekli devam ediyor” K4

“Müzik yaşayan bir organizmadır. Bir müzik öğretmenin de bunu düşünmesi çok önemli. Yani müziğin tarihini geçmişte neler yapılmış, neler ortaya çıkmış? Yani bunları bilmesi lazım ki ileriye de o gözle bakabilirsin. Hem geçmiş gözüyle hem de gelecek gözüyle bir şeyler üretme açısından da bakabilmesi lazım.” K1

“Müzik öğretmeni müziğin geçmişte ne olduğunu bilmeli günümüzle de sentezlemeli. Bundan sonra nasıl olmalı diye de sormalı? Yaşam boyu öğrenmeyle bunları ileriki kuşaklara aktarabilir. Yani şu anki öğretmen aslında geçmişle gelecek arasında bir köprü vazifesi görüyor. Bu yaşam boyu öğrenmeyi sağlayarak öğretmeni öğretmen kendini sürekli müzik alanında geliştirerek geçmişteki bilgi birikimi gelecek kuşaklara aktarma rolünü üstlenecek.” K2

“Örneğin bizim öğretmenlik alanımızda eğer bir öğrencimizin bir yeteneği varsa kemana yöneltmek ya da piyanoya yönlendirmek olabilir. Tek eğitim konusu değil, öğrencinin yaşamına dokunmamız ve onu yaşam boyu öğrenmeye heveslendirmemiz gerekli.” K7

BÖLÜM 5

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma kapsamında elde edilen bulgular ışığında tartışma, sonuç ve öneriler sunulmuştur.

5.1. Tartışma

Bu karma yöntem araştırmasının nicel boyutunda araştırmada müzik öğretmeni adaylarının YBÖE'leri düzeyleri incelenmiş ve cinsiyet, sınıf düzeyi değişkenleri ile ilişkisine bakılmıştır. Çalışmanın nitel boyutunda ise müzik öğretmeni adaylarının YBÖ'ye ilişkin görüşleri hem genel anlamda hem de müzik eğitimi alt boyutunda incelenmiştir. Literatürde müzik öğretmeni adaylarının YBÖE'lerinin incelendiği bir çalışmaya rastlanmadığı için tartışma bölümü farklı alanlardaki bulgular ile tartışılmıştır.

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgular incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının YBÖE'lerinin genel ortalama ve öğrenmeye isteklilik ile gelişime açıklık alt boyutlarında yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Bu bulguları destekler biçimde Satıroğlu (2019) sınıf öğretmeni adaylarının YBÖE'lerinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Erdamar, Demirkan, Saraçoğlu ve Alpan (2017) lisede görev yapan öğretmenlerin YBÖE'lerini incelemiş ve yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Literatürde öğretmen adaylarının YBÖE'lerinin iyi ve yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşan farklı çalışmalarda mevcuttur (Akta, 2019; Özoğlu, 2019). Farklı bir çalışmada Uçtu (2021) üniversite öğrencilerinin YBÖE'lerini incelemiş ve eğilimin orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmanın ikinci ve üçüncü alt problemine ilişkin bulgular incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının YBÖE'leri düzeyinin hem genel toplamda hem de öğrenmeye isteklilik ve gelişime açıklık alt boyutlarında cinsiyet ve sınıf değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmüştür. Bu bulguların aksi yönünde Satıroğlu (2019) sınıf öğretmen adaylarının cinsiyet ve sınıf düzeyinin YBÖE üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturduğu sonucuna ulaşmıştır. Erdamar, Demirkan, Saraçoğlu ve Alpan'ın (2017) yaptığı çalışma sonuçlarına göre ise kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre YBÖE'lerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Benzer sonuçlara Kahraman (2019) da ulaşmıştır. Yaptığı araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmen adaylarının YBÖE'leri yüksek düzeydedir. YBÖE'leri ölçeceği puanlarına göre cinsiyet değişkeninde kadın öğretmen adayları lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Altıntaş'ın (2019) yaptığı çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının YBÖE'lerinin

sınıf değişkenine göre benzer düzeyde olduğu cinsiyet değişkenine göre ise kadınlar lehine anlamlı farklılığın olduğu görülmüştür. Boyacı (2019) öğretmen adaylarının YBÖE'lerini incelediği çalışmasında Araştırmadan elde ettiği bulgulara göre öğretmen adaylarının YBÖE'lerine ilişkin puanları sınıf düzeyi ve yaş değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermezken; cinsiyet, bölüm ve günlük internet kullanımı değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermektedir.

Çalışmadan elde edilen nitel bulgulara göre katılımcılar YBÖ'nin hayat boyunca sürekli olarak, zaman ve mekândan bağımsız, her yaşta ve her yerde, kasıtlı ya da kasıtsız bir şekilde, okulun dışındaki yaşamın içinde karşılaşılan problemlere adapte olma noktasında fayda sağlayacağını ifade etmiştir. Bu bulgular Gedik ve Aktaş'ın (2016) bulguları ile örtüşmektedir. Katılımcılar öğretmenin YBÖ ile teknolojik ve güncel gelişmelere adapte olacağını ifade etmiştir. Urhan'a (2020) göre eğitimcilerin YBÖ kapsamında eğitim görmeye devam ederek niteliklerini arttırılmaları, bilgilerini güncel tutmaları ve günümüz koşullarına adapte olmaları da büyük öneme haizdir. Katılımcılar YBÖ kapsamında gerçekleştirdikleri etkinliklerden birisini de yabancı dil eğitimi aldıkları şeklinde ifade etmiştir. Doğan ve Toyoğlu'nun (2019) devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin YBÖ yeterliliklerine ilişkin görüşlerini incelediği çalışmada benzer bulgulara ulaşılmış ve katılımcı öğretmenler YBÖ yeterlilikleri kapsamında yabancı dilde eğimin evrenselliğe katkı sağladığını, iletişim becerilerin kuvvetlendirdiğini ayrıca çağı yakalamayı sağladığını belirtmiştir. Katılımcılarla yapılan görüşmeler esnasında YBÖ'ye ilişkin çok fazla fikirlerinin olmadığı gözlemlenmiştir. Bu durumu destekler biçimde Uysal Yalçın vd. (2019) yaptığı çalışmada hemşire adaylarının YBÖ'nin anlamını bildikleri fakat bu kavrama ulaşmakta izleyeceği yolları, kullanacağı kaynakları tam olarak bilmedikleri sonucuna ulaşmıştır. Çalışmada bu nedenle öğrencilerin kendi kendine öğrenmeye teşvik edilmesi, öğrenme merak ve arzusu arttırılması, bu sayede öğrenmenin yaşam boyu devam eden yönünü benimsemeleri ve davranış biçimi haline getirmelerinin sağlanması önerilmiştir.

Katılımcılara göre öğretmen rol model olarak öğrencisine yaşam boyu öğrenen bir birey olduğunu göstermelidir. Bu bulguları destekler biçimde Tunca Şahin Aydın (2015) öğretmen rol model olarak öğrencilere YBÖ sürecinde motivasyon kaynağı olmalıdır. Bu nedenle geleceğin öğretmenleri olacak aday öğretmenlerin küreselleşen bilgi toplumunda değişim sürecinin doğurabileceği olası sonuçlara karşı önlem alan ve bireyleri bu değişimle baş edebilecek biçimde yaşam boyu öğrenenler olarak geleceğe hazırlayan ve yaşam boyu öğrenenler olması gerekmektedir. Katılımcılar müzik öğretmenin hem kendi alanındaki hem

de diğler alanlardaki güncel ve teknolojik gelişmelere adapte olmak için yaşam boyu öğrenenler olması gerektiğini ifade etmiştir. Kasap Tecimer (2006) internet ve diğler teknolojik gelişmelerin uzaktan eğitim gibi bazı avantajlar sunduğunu ve bu avantajların hem müzisyenler hem de eğitimcilerin yaşam boyu eğitimlerine katkı sunduğunu ifade etmiştir.

5.2. Sonuç

Müzik öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve yaşam boyu öğrenmeye ilişkin görüşlerinin incelendiğı karma yöntem ile desenlenen bu çalışmada;

1. Müzik öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin genel ortalamada ve öğrenmeye isteklilik ile gelişime açıklık alt boyutunda yüksek düzeyde olduğu,
2. Müzik öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri düzeyinin hem genel toplamda hem de öğrenmeye isteklilik ve gelişime açıklık alt boyutlarında cinsiyet ve sınıf değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşturmadığı,
3. Öğrenci görüşleri sonucunda; yaşam boyu öğrenmenin sürekli, her yaşta ve her yerde, kasıtlı ya da kasıtsız gerçekleşme özelliklerinin olduğu belirtilmiştir. Formal eğitimde eksik kalan eğitimi tamamlama, boş zamanı değerlendirme, bir işte çalışırken gerçekleşebilme, yanlış öğrenilmiş bilgilerin düzeltilmesi, kişisel ve toplumsal gelişme katkı sunma gibi avantajlarının olduğu, öğretmenlerin güncel ve teknolojik gelişmelere adapte olmak için ve öğrencilerine rol model olduğu için yaşam boyu öğrenmeye başvurması gerektiğı, müziğin dinamik ve canlı bir süreç olduğu bu nedenle müzik eğitimcilerinin de bu dinamik ve canlı sürece uyum sağlamak için yaşam boyu öğrenenler olması gerektiğı ifade edilmiştir.

5.3. Öneriler

Çalışmadan elde edilen bulgular ışığında şu öneriler sunulmuştur.

- Bu araştırma Necmettin Erbakan Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri ile sınırlıdır. Farklı üniversitelerin müzik eğitimi anabilim dallarındaki öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri farklı değişkenler ile incelenebilir. Müzik öğretmeni adayları hem pedagojik hem de teknolojik gelişmelere uygun olarak yetiştirilebilir, dijital okuryazarlık becerilerini geliştirmeleri sağlanabilir,
- Müzik öğretmeni adaylarının üniversitedeki eğitimi sürecinde Avrupa birliği vb. kuruluşların sunduğı projeler aracılığıyla yaşam boyu öğrenme faaliyetlerine katılımları güçlü şekilde desteklenebilir,

- Müzik ğretmeni adaylarının niversite içinde ya da dışında yaşam boyu öğrenme kaynaklarına (kurs ve sertifika programları, e-kütüphane, vb.) kolaylıkla ulaŐabilecekleri sistemler oluŐturulabilir.

KAYNAKLAR

- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (2022, 29 Kasım). *Aile ve eğitim programı*. <https://www.aile.gov.tr/sss/aile-ve-toplum-hizmetleri-genel-mudurlugu/aile-egitim-programi/>
- Akbaş, O. ve Özdemir, S. M. (2002). Avrupa Birliği'nde yaşam boyu öğrenme. *Millî Eğitim*, (2), 155-156.
- Akbulut, E. (2006). Günümüz müzik eğitimcisi nasıl olmalıdır? *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(20), 23-28.
- Akdemir, Ö. (2011). Yükseköğretimimizde uzaktan eğitim. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(2), 69-71.
- Akdemir, E. (2015). *Okul yöneticilerinin teknolojiye yönelik hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bir hizmet içi eğitim programı önerisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Akta, Y. K. (2019). *Beden eğitimi branşı ve diğer branşlardaki öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine ilişkin algılarının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Aksoy, M. (2013). Kavram olarak hayat boyu öğrenme ve hayat boyu öğrenmenin Avrupa birliği serüveni. *Millî Eğitim Bakanlığı*, (64), 23-48.
- Altıntaş, R. (2019). *Sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile lisansüstü eğitime ilişkin tutumları arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Avrupa Komisyonu (2007, 20 Kasım). *Key competences for lifelong learning european reference framework. education and culture: Lifelong learning programme*. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5719a044-b659-46de-b58b-606bc5b084c1>
- Avrupa Birliği Başkanlığı (2011, 18 Kasım). *Hayat boyu öğrenme programı (LLP)*, <https://www.ab.gov.tr/46033.html>
- Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Bakanlığı, (2022a, 14 Kasım). *Grundtvig (Yetişkin Eğitimi) Programı 2007 – 2013*. <https://www.ua.gov.tr/media/051pbg3c/hap-grundtvig.pdf>
- Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Bakanlığı, (2022b, 14 Kasım). *Ortak Konulu Program ve Çalışma Ziyaretleri 2007 – 2013*. <https://www.ua.gov.tr/media/ndqkbe2h/ortak-konulu.pdf>
- Aydın, Ş. (2020). *Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile kültürel sermayeleri ve aralarındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Ayra, M. (2015). *Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin mesleki öz yeterlilik inançları ile ilişkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Amasya.
- Bekçi, B. (2021). *İngilizce öğretmenlerinin ve İngilizce öğretmenliği programında öğrenim gören öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri (Sakarya ili örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

- Babanlı, N. ve Akçay R. C. (2018). Yetişkin eğitimindeki kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 8-104.
- Bağcı, Ş. E. (2011). Avrupa Birliğine üyelik sürecinde Türkiye’de yaşam boyu eğitim politikaları. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 30(2), 139-173.
- Bayındır, N. (2015). Atatürk ve Halk Eğitimi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (23).
- Beycioğlu, K. ve Konan, N. (2008). Yaşam boyu öğrenme ve Avrupa eğitim politikaları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(24), 369-382.
- Bilasa, P. ve Taşpınar, M. (2017). Hayat boyu öğrenme kapsamında anahtar yeterliliklerin belirlenmesi: Türkiye için durum analizi. *Milli Eğitim Dergisi*, 46(215), 129-144.
- Bilici, N. (2016). *Erasmus programı çerçevesinde Türkiye’den yurtdışına giden ve yurtdışından Türkiye’ye gelen yabancı öğrencilerin sosyal uyumlarının karşılaştırmalı incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Boyacı, Z. (2019). *Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile dijital okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişki (Düzce Üniversitesi örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Bozkurt, A., Karadeniz, A. ve Erdoğan, E. (2018). Açık ve uzaktan öğrenme sisteminde karekod kullanımı: Açıköğretim ders kitapları örneği. *AJIT-e: Academic Journal of Information Technology*, 9(31), 105-120.
- Brahmi, A. F. (2007). *Medical students’ perceptions of lifelong learning at indiana university school of medicine* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Indiana University School of Library and Information Science, USA.
- Bulaç, E. (2019). *Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Amasya.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2019). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Creswell, J. W. (2015). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research* (3rd. Ed.). Boston: Pearson.
- Çolakoğlu, J. (2002). Yaşam boyu öğrenmede motivasyonun önemi. *Milli Eğitim*, 155-156.
- Demiralp, D. (2016) *Öğretmen yetiştirme programlarının yaşam boyu öğrenme yetkinliğini kazandırmadaki etkinliğinin değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Diker, C. Y. (2009). *Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Doğan, S., ve Toyoğlu, Ç. A. (2019). Okullarda hayat boyu öğrenme yeterlilikleri: Nitel bir durum çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(71), 1325-1348. <https://doi.org/10.17755/esosder.515618>
- Elitaş, T. (2018). *Uzaktan eğitim ve iletişim teknolojileri*. Cinius Yayınları.

- Engin, M., Kör, H. ve Erbay, H. (2016). Yaşam boyu öğrenme ölçeği Türkçe uyarlama çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(4), 1561-1572.
- Erdamar, G., Demirkan, Ö., Saraçoğlu, G., Alpan, G. (2017). Lise öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve eğitsel internet kullanma öz-yeterlik inançları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 636-657.
- Ereş, F. (2019) *Yetişkin eğitimi ve hayat boyu öğrenme*. Pegem Akademi.
- Erdoğan, D. G. (2014). *Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerine etki eden faktörler* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- European Union (2006). *Key competences for lifelong learning*, European Communities, Belgium. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018SC0014&from=EN>
- Finsterwald, M., scober, P., Scober, B., Lüftenegger, M. ve Spiel, C. (2013). Fostering lifelong learning: Evaluation of a teacher education program for professional teachers. *Teaching and Teacher Education*, 29, 144-155
- Gedik H, Sarpkaya Aktaş G. (2016). Hayat boyu öğrenmeden yansımalar: Öğretmen adaylarının görüşleri. *Turkish Studies (Elektronik)*, 11(14), 277-294.
- Güleç, İ., Çelik S, ve Demirhan B. (2012). Yaşam boyu öğrenme nedir? Kavram ve kapsamı üzerine bir değerlendirme. *Sakarya University Journal of Education*, 2(3) 34-48.
- Gültepe, S. (2022). *Öğretmen adaylarının başarı amaç yönelimleri, girişimcilikleri ve yaşam boyu öğrenmeleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Hayat Boyu Öğrenme Portalı (2022, 12 Kasım) <https://hbo.meb.gov.tr/portal/index.php?SayfaKodu=2>
- Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, (2022, 11 Kasım). *Türkiye’de hayat boyu öğrenmenin gelişimi ve önemi*. <https://hayatboyu.meb.gov.tr/hayat-boyu-ogrenme/>
- Hunde, A. ve Tacconi, G. (2014). Teacher educators' practices from the view of building lifelong learning capabilities in student teachers. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 136, 496-500.
- Kahraman, S. (2019). *Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile İngilizce dersine yönelik tutumları arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Kalyoncu, N. (2004). Müzik öğretmeni yeterlikleri ve güncel müzik öğretmenliği lisans programı. *1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetitirme Sempozyumu*, Isparta.
- Karaman, B. (2012). *Yaşam boyu öğrenme bağlamında ülkemiz milli eğitim sisteminde yer alan sanat eğitimcilerinin mesleki gelişim olanakları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri: Kavramlar ilkeler teknikler* (22. baskı). Nobel Yayın Dağıtım.
- Karatağ, M. (2019). *Yaygın eğitim kurumlarında öğrenim gören kursiyerlerin müzik eğitimi kurslarına yönelik görüşlerinin incelenmesi (Bursa İli Örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Malatya.

- Kasap Tecimer, B. (2006). İnternet ve yaşam boyu müzik eğitimi. *Müzed*, 15, 1-4.
- Keegan D. J. (1980). On defining distance education, *Distance Education*, 1(1), 13-36.
- Knapper, C., ve Cropley, A. (2000). *Lifelong learning in higher education*. Taylor & Francis Routledge.
- Latchem C., Özkul A. E., Aydın C. H. ve Mutlu M. E. (2006). The open education system, Anadolu University, Turkey: E-transformation in a mega-university, *Open Learning: The Journal of Open, Distance and e-Learning*, 2(3), 221-235.
- MEB (2009). *Türkiye hayat boyu öğrenme strateji belgesi-yüksek planlama kurulu*. Milli Eğitim Bakanlığı.
- MEB (2010). Millî Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği.
- Merriam, S. B. (2018). *Qualitative research. A guide to design and implementation*. (S. Turan, Çeviri Ed.). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2022, 10 Kasım). *Türkiye’de hayat boyu öğrenmenin gelişimi ve önemi*.
- Mshvidobadze, T. ve Gogoladze, T. (2012). About web-based distance learning. *International Journal of Distributed and Parallel Systems*, 3(3), 133-143. <https://doi.org/10.5121/ijdps.2012.3313>
- Morkoç, D. ve Doğan, M. (2014). Meslek yüksekokulu mezunu çalışanların mesleki eğitime yönelik görüşleri: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi örneği. *Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges)*, 4 (4), 112-121.
- OECD (2011, 28 Kasım 2022). Lifelong learning for all: Policy directions. *Education Policy Analysis*. https://read.oecd-ilibrary.org/education/education-policy-analysis-2001_epa-2001-en#page1
- Öncel, M. (2017). *Yaşam boyu öğrenme bağlamında dönüştürücü öğrenme kuramına göre hazırlanmış bir içerik yöntem sisteminin değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Özekin, M. (2010). *Beceri eğitimi kapsamında Leonardo da Vinci programına katılan otelcilik ve turizm meslek lisesi öğrencileri üzerine bir araştırma*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özcan, A. (2008). *Avrupa Birliği’nin yaşam boyu öğrenme stratejileri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Öztosun Çaydere, Öznur. (2016). Müzik eğitiminde hayat boyu öğrenme ve sosyal medya ilişkisi. *Journal of Human Sciences*, 13(1), 745–753.
- Özoğlu, C. (2019). *Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin dijital okuryazarlıkları ile ilişkisi (Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi örneği)*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Pala, F. Ö. (2019). *Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeye yönelik eğilimlerinin ve görüşlerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Samancı, O. ve Ocakcı, E. (2017). Hayat boyu öğrenme. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (24), 711-722.

- Satiroğlu, N. S. (2019). *Sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
- Soran, H., Akkoyunlu, B. ve Kavak, Y. (2006). Yaşam boyu öğrenme becerileri ve eğiticilerin eğitimi programı: Hacettepe üniversitesi örneği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 201-210
- Sönmez, V. ve Alacapınar, F. G. (2018). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- Şişman, M. (2007). *Eğitim bilimine giriş*. Pegem Yayıncılık.
- Tezcan, M. (1985). *Eğitim Sosyolojisi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Tilev, F. (2020). *OECD ülkelerinde hayat boyu öğrenmenin emek piyasaları üzerindeki etkisi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırkkale.
- Tunca, N. , Alkın Şahin, S. ve Aydın, Ö. (2015). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 432-446.
- Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi*. Arkadaş Yayıncılık.
- Uçtu, M. (2021). *Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi örneği)*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Kırşehir.
- Ulusal Ajans, (2018, 28 Kasım 2022). *İş başı eğitimi*, <https://www.ua.gov.tr/programlar/gruplar/egitim-verenler-icin/isbasi-egitimi/>
- Urhan, N. (2020). Hayat boyu öğrenme: Avrupa Birliği ve Türkiye karşılaştırması. *Çalışma İlişkileri Dergisi, Özel Sayı*, 18-45.
- Uysal Yalçın, S., Özaslan, Z., Şimşek Şahin, E., Erdoğan, B., Alptekin, H. M. ve Aydın Er, R. (2019). Hemşire adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri: Nitel bir çalışma. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 8(1), 55-63.
- Wain, K. (2000). The learning society: Postmodern politics. *International Journal of Lifelong Education*, 19 (1), 36-53. <https://doi.org/10.1080/026013700293449>
- Yasa, H. D. (2018). *Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile bilgi okuryazarlığı becerileri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Yazar, T. (2012). Yetişkin eğitiminde hedef kitle. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1308-6219.
- Yetişkin okuma yazma kursları (2022, Aralık 15). *Yetişkin okuma yazma kursları, belgeler ve sınavlar*. https://ayvacikhem55.meb.k12.tr/icerikler/yetiskin-okuma-yazma-kurslari-belgeler-ve-sinavlar_7268681.html
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, M. (2016). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 13 (35), 253-262.

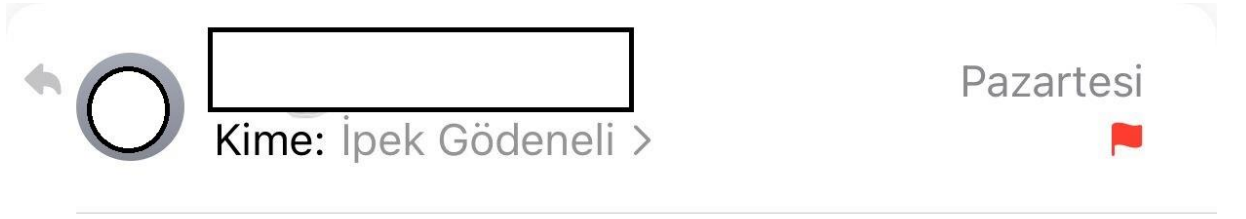
Yüzlü, U. (2019). *Önlisans öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile yaşam boyu öğrenme anahtar yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.

EKLER

EK-1 Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği

YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİ ÖLÇEĞİ	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Kendi yeterliliklerime uygun öğrenme hedefleri belirlerim					
2. Öğrenme için gerekli kaynakları önceden hazırlarım					
3. Öğrenme konusuna uygun öğrenme strateji kullanmanın gereğine inanırım					
4. Öğrenme sürecinde zamanı iyi değerlendirmek için çalışma planı yaparım					
5. Yeni bir bilgi ile karşılaştığımda öğrenebileceğim konusunda kendime güvenirim					
6. Öğrenme sürecinde kendi kendimi güdülemeyi tercih ederim					
7. Öğrenme konuları zor olsa bile öğrenmeye çalışmaktan vazgeçmem					
8. Yeni şeyler öğrenmekten zevk alırım					
9. Öğrenmede sürecinde ihtiyaç duyduğumda yardım istemekten çekinmem.					
10. Bir konuyu öğrenmenin kendi sorumluluğum olduğuna inanırım					
11. Yeni şeyler öğrenmenin kendimi geliştirmeme katkı sağladığımı düşünürüm					
12. İnternetin farklı kültürleri tanımama sağladığımı düşünürüm.					
13. Kişisel ya da mesleki gelişimim için gerekli farklı alanlardaki bilgi ve becerilerle ilgili eğitim almayı isterim					
14. Bilgi ve teknolojilerdeki hızlı değişimlerden dolayı bilgilerimi yenilemek için sürekli öğrenmeye ihtiyaç duyarım					
15. Mesleğimde karşılaşılabileceğim problemleri çözmek için çaba sarfederim					
16. Mesleki yetersizliklerimi gidermek için eğitim alma yolları ararım.					
17. Mesleki kariyerde ilerlemeye önem veririm					

Ynt: Yaşam Boyu Öğrenme Ölçek İzni

Merhaba İpek Hocam,
Gerekli etik ilkeler çerçevesinde tezinizde geliştirmiş olduğum Yaşam Boyu Öğrenme eğilimi ölçeğini kullanabilirsiniz. çalışmanızda kolaylıklar dilerim

29

EK-3 Müzik Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerine İlişkin Görüşme Formu

Merhaba, bu çalışma “Müzik Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi: Bir Karma Yöntem Çalışması” isimli yüksek lisans tezidir. Bu çalışma kapsamında sizlerle bir odak grup görüşmesi gerçekleştirmek istiyorum. Yapacağımız bu görüşmelerde elde edilen veriler sadece bu araştırmada kullanılacak ve kişisel bilgileriniz gizli tutulacaktır. Görüşmeden istediğiniz zaman ayrılabilirsiniz. İzin verirseniz görüşmede ses kaydı almak istiyorum.

Bu görüşmeyi kabul ettiğiniz için teşekkür ederim.

1. Yaşam boyu öğrenme sizin için ne anlam ifade etmektedir?
2. Yaşam boyu öğrenmeyi destekliyor musunuz?

Sonda: Neden?

2. Öğretmenlik mesleğinde yaşam boyu öğrenmenin önemi yeri nedir?
3. Müzik eğitiminde yaşam boyu öğrenme nasıl gerçekleşebilir?
4. Gelecek yaşantınızda yaşam boyu öğrenmeyi nereye konumlandırıyorsunuz?

Bu çalışmayı kabul ettiğiniz için teşekkür ederim.

İpek Gödeneli

Yüksek Lisans Öğrencisi

EK-4 Etik Kurul Onayı

**NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU
BAŞKANLIĞI
ETİK KURUL KARARI**

Etik Kurul Toplantı Tarihi/Sayısı ve Karar No	Tarih :11/11/2022 Toplantı Sayısı:12 Karar No :2022/416
Araştırmanın Başlığı	Müzik Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi: Bir Karma Yöntem Çalışması
Sorumlu Araştırmacı	Dr. Öğr. Üyesi Yakup AKSOY
Yardımcı Araştırmacı	Lisansüstü Öğrenci İpek GÖDENELİ
Etik Kurul Kararı	11792 sayılı başvuru değerlendirilmiş olup, başvuru ile ilgili Etik Kurul tarafından “Uygun” kararı verilmiştir.

ASLI GİBİDİR

11/11/2022

